Ч. 72 (14.904) Львів, субота 2. квітня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Польський посол у Ковні та литовський у Варшаві зложили диплpoints

Польський посол у Ковні та литовський у Варшаві зложили дипльоматичні повновласти.

ПЕРША ПОШТОВА ПЕРЕСИЛКА З ПОЛЬЩІ ДО ЛИТВИ.

Польський посол у Ковні Харват приїхав учора до палати литовського президента і передав йому, згідно з церемоніялом, дипльоматичні повновласти. Така сама церемонія відбулась у Варшаві.

В четвер в 20. год. польський поштовий амбулянс передав у Шипілішках литовському пошту призначену для Литви і перебрав від нього пошту до Польщі.

Ковенська телефонічна централя перший раз получилася з варшавською: це пос. Харват складав звіт мін. Бекові.

Національні війська ввійшли до Леріди.

НАЦІОНАЛЬНІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ.

Змоторизовані національні частини ввійшли у четвер на передмістя Леріди. Нині (пятниця) вмашерували до міста мароканські війська. Ріка сильно прибула, тому вантажні самоходи затрималися на березі; рівень води вже опадає.

Місто цілком пусте; у деяких дільницях пожежа.

Також на інших відтинках араґонського фронту нац. війська посуваються вперед.

Через пиренейський кордон переходить щораз більше утікачів.

З Барсельони урядово повідомляють, що національні літаки збомбардували вчора Саґунто, Буріяну й Матаро. 4 особи згинули, 18 ранено, 6 домів знищено.

ЧЕРВОНА ОФЕНЗИВА НА ҐВАДАЛЬХАРСЬКОМУ ВІДТИНКУ.

У Мадриді твердять, що червоні перевели на північ від Ґвадаляхари наступ, і заняли деякі національні становища та взяли бранців.

Барсельонське міністерство оборони подає, що на східному фронті червоні пішли вперед і заняли село Азо

Наради комітету неінтервенції.

На засіданні комітету неінтервенції льорд Плімавт поставив внесок, щоб та еспанська армія, яка має більше чужинецьких добровольців, евакувала з них 12—15.000, друга армія — пропорціонально менше. Сухопутню й морську контролю слід привернути, коли вислані до Еспанії комісії зроблять списи добровольців.

Німецький делеґат пропонував евакувати 10.000 добровольців — пропозиції Плімавта обіцяв він предложити свому урядові, подібно як представники інших держав.

Французький амбасадор Корбен домагався, щоб вислати обсерваторів до пристаней, де вивантажують военний матеріял.

У Чехословаччині заборонили всі публичні збори.

Чехословацький уряд заборонив від 1. ц. [м.] політичні та інші публичні збори.

[Н]а думку праських політичних кол уряд [видав] цю постанову у порозумінні з більшістю [коаліції], щоб не допустити до впливу дема[гогів н]а вирішення важних питань, що стоять [перед] Чехословаччиною.

[АВТ]ОНОМІСТИЧНИЙ БЛЬОК НА ЗАКАРПАТТІ.

[„П]одкарпатски Гляси" пишуть, що „ав[тоном]ний союз карпаторуських рільників" (ма[дяр]ська партія, яку оснував бл. п. Кур[...]чали акцію, щоби заключити спільний автономістичний бльок. До того самого змагає провідник мадярської опозиції Корлят, що взиває мадярських активістів получитися з опозицією.

ЗАКАРПАТТЯ МАЄ ПОМАГАТИ... ЧЕРВОНІЙ ЕСПАНІЇ ТА КИТАЄВІ.

Як подають ужгородські „Подкарпатски Гляси", на Закарпатті дальше основують філії „помочі демократичній Еспанії"; крім того появилися там люди, що орґанізують збірку на поміч для Китаю. Чеський часопис гостро осуджує цю акцію.

Промова мін. Галіфакса.

Галіфакс виголосив на бенкеті союзу [...]них кореспондентів промову, в якій [сказав,] що британський уряд ніколи заско[чу]ється, але це не значить, щоб він не [ціка]вся подіями в Европі. Анґлія не боїться війни, але вона лишає дипльоматії час на зусилля до мирного зліквідування справи. Анґлія хоче бути сильна і мати вплив у Европі. Між анґлійським народом і урядом нема розходження.

Князь Ліхтенштайну уступив.

[Князь] Ліхтенштайну Франц Павло абдикував [в корис]ть свого сина Франца Йосифа. При[чини з]міни добачують в обставині, що кн. [...]о жонатий зі жидівкою, баронівною [...] викликувало велике невдоволення серед місцевих націонал-соціялістів, які здобувають що раз то більші впливи.

Як відомо, Ліхтенштайн, положений між Швайцарією та Австрією, після аншлюсу межує з Німеччиною.

Цензура при сокальському кордоні.

Львів, 1. квітня 1938.

Найвірнішим барометром кожночасної політичної атмосфери в державі є становище цензури до друкованого слова взагалі, зокрема до преси. Знаємо це з довголітньої щоденної практики хочби на нашому терені в Польщі. Коли після ухвалення нової квітневої конституції перед трьома роками й швидко потім виборчих ордвнацій до сойму і сенату започатковано зі сторони тодішнього проводу УНДО розмови з польським урядом чи пак з тодішнім міністром внутрішніх справ п. Косцялковським, тоді цензурний барометр у нас пішов дещо вгору, що корисно відчула наша преса. Режім у цій ділянці став ліберальніший і була більша змога висказувати свобідніше свої думки і критичні завваги під адресою уряду та польського громадянства. Рахувались з тим і органи місцевої державної політичної адміністрації, що зразу не зорієнтувались у дійсних ходах центрального уряду і думали, що тодішні польсько-українські розмови на тему нормалізації відносин справді є початком нової, покищо ще у подробицях невідомої ери польсько-українських взаємин.

Очевидно, у таких відносинах цензорський олівець менше вже черкав українське друковане слово, передовсім у Львові. Але й у тому часі бережено цупко так званого сокальського кордону, бо з самого становища центрального уряду і зі змісту його розмов з уповажненими представниками УНДО виходило, що терен майбутньої нормалізації має обняти тільки Східну Галичину. Слід тут згадати, зрештою згідно з історичною правдою, що українська сторона відразу застереглася проти такої вузької концепції уряду, чи як сказано, проти дальшої урядової піддержки сокальського кордону. Доказом цього є факт, що українська сторона домагалась від самого початку розтягнути виборчий договір на цілий український терен у Польщі, практично у першу чергу на Волинь — і що проти цього виступив з місця представник центрального уряду — себто мін. Косцялковський. Він теж зберіг тоді дотеперішню політику волинського воєводи Юзефського. І тут остало по давньому.

Не згодився рівнож п. Косцялковський і на символічне поваления сокальського кордону, що мало виявитись у тому, що в одній зі східно-галицьких виборчих округ кандидатом до сойму мав бути один із наших відомих і заслужених діячів з північних земель, ані ніхто з галичан на Волині. І справді, переведені у вересні 1935. р. вибори до сойму і сенату сокальський кордон задержали в цілости.

Найбільш характеристичною є цензорська практика на Волині супроти українських друків, виданих у Галичині (майже зправила у Львові), які тут перейшли леґальну цензуру, не були тут і не є сконфісковані, та які щойно по довшому часі конфіскується на Волині. Робиться це у першу чергу з календарями, бо це майже одинока тривкіша українська лектура, що йде у волинське чи взагалі північно-українське село і робить свою освідомлюючу національну місію.

Щоб не бути голословним, пригадуємо, що восени 1936. р. повітові староства в Ковлі, Луцьку, Володимирі Волинському і Рівному на

Волині сконфіскували українські календарі на рік 1937, видані леґально у Львові, чи в інших східно-галицьких містах, як: „На сліді", „Український Кооператор", „Молодий Українець", „Селянський Календар", Золотий Колос", „Криниця", „Батьківщина", „Для всіх", „Український Інвалід", „Сільський Господар", „Червона Калина", „Жіноча Доля", „Приятель Народу" й інші. Отже сконфіскували майже всі українські календарі, видані леґально в Галичині, де тих календарів досі не сконфіскували, де вони є у вільному обороті і находяться у кожній доступній для ширшого загалу сільській читальняній бібліотеці.

Така процедура повторилася і восени 1937 р. з галицькими леґальними календарями на 1938. р. Це сталося нпр. з календарем „Криниця" на 1938. р., виданим у Львові Видавничою Спілкою „Діло" у вересні 1937. р., яку сконфіскувало повітове староство в Луцьку рішенням з 11. лютого 1938, а цю конфіскату затвердив окружний суд у Луцьку постановою з 15. лютого 1938 р. і то без подання якихнебудь законних мотивів конфіскати. Подібна доля стрінула на Волині й інші українські календарі на 1938. р., леґально видані в Галичині і свобідно там досі розповсюднювані. Це діється не лише з календарями, але з іншими українськими галицькими друками, підчеркуємо ще раз, леґально виданими і несконфіскованими, як це було нпр. з моєю брошурою про земельну справу „В обороні рідної землі".

У тій цензурі при сокальському кордоні не грає ролі факт, що на Волині обовязує досі пресовий декрет з 7. лютого 1919. р., а в Галичині австрійський пресовий закон з 17. грудня 1862. р., бо конфіскату друків переводять управила за нарушення змістом друкованого слова обовязуючого кодексу, який від 1. вересня 1938. р. для цілої Польщі є один. Отже коли в очах львівського цензора нема у змісті друкованого слова проступку з карного кодексу, то чомуж у кілька місяців пізніше такий проступок з того самого карного кодексу відкриває щойно цензор на Волині?! Про куліси і мету такої цензорської практики за сокальським кордоном згадав я обширно у своїй соймовій інтерпеляції з приводу конфіскат українських друків на Волині. Про них догадається кожний наш второпний читач. Тут їх не наводимо, щоб не наражувати ґазету на нові прикрощі.

Зазначуємо, що так австрійський пресовий закон з 17. грудня 1862. р. як і польський пресовий декрет з 7. лютого 1919. р. стоять у засаді на плятформі свободи друкованого слова. Зокрема ст. 1. згаданого польського пресового декрету постановляє, що преса є вільна, та що свобода преси підлягає тільки тим обмеженням, що є передбачені у карному кодексі або означені в законах. Як сказано, карний кодекс є один — а він тут рішальний — а цензурна практика подвійна, інша в Галичині, інша на Волині та у присокальському кордоні.

За скоре усунення цього кордону у ділянці цензури йти мусить наша боротьба. Переведена уніфікація карного кодексу і в оцінці змісту українських друків, виданих леґально в Галичині і тут сцензурованих, мусить мати своє значіння теж і для Волині! Історія з подвійною міркою цензури в Галичині та на Волині є яскравим причинком до характеристики т. зв. політичного реґіоналізму. Борючись за одностайний характер всеукраїнської проблеми, треба поборювати й теорію та практику політичного реґіоналізму, який українство трактує залежно від воєвідства і повіту.

Д-р Степан Баран.

при нинішніх державних кордонах Сходу Европи. Також не маємо одного державного центра з екзекутивою у руках. Тому пропозиції провадити національну консолідацію коло одної якоїсь політичної партії нереальні, хоч вони істнують. Тому для українців найбільш правильна та актуальна думка — консолідуватися коло спільних національних ідей, що спільні для всіх українців і можуть обєднати всіх українців.

М. О-вич.

Хроніка Совітської України.

ВИЇХАЛИ В ПОЛЕ.

Вже по всіх областях Совітської України почалася весняна засівна кампанія. Та щось доволі песимістичні голоси доходять з усіх місць: ще й досі не відремонтували всіх тракторів, обмін колгоспного насіння на сортове йде дуже поволі, в полі працюють дуже мляво. Не подібне це все до „сталінської" весни першого року третьої „сталінської" пятилітки!..

ПІДГОТОВЧІ РОБОТИ ДО ВИБОРІВ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УССР.

Вже творяться кадри аґітаторів, орґанізують гуртки для вивчення конституції УССР та закону про вибори. Мають відкрити велику виставу „20 років УССР", мабуть, щоб вразити всіх виборців „успіхами" за цих 20 років і щоб вплинути на них, щоб голосували на кого слід. Здається з цими виборами буде трохи трудніше ніж з грудневими.

ФІЛЬМОВІ СПРАВИ.

Нарешті Українфільмові пощастило створити фільму, якої покищо влада не визнала за шкідницьку. Зветься ця фільма „Багата наречена". Дія відбувається за наших днів на совітській Україні у колгоспі. Гідний „ударник" тракторист закохується у стахановці-колгоспниці. Але він не знає, що його кохана стахановка, а колгоспниця не знає про ударні чесноти свого коханого. „Ворог народу", що замаскувався і заховався у постаті бухгальтера колгоспу каже героїні, що герой зовсім ледащо, а героя переконує, що героїня має обмаль „трудоднів". Люблячі серця обурюються, хочуть розлучитися, але через щасливий збіг обставин герой довідується, що його кохана має дуже багато вироблених „трудоднів", тобто вона багата наречена. Героїня довідується про „ударництво" героя, а водночас викривають „ворога народу" — лихого бухгальтера. Чесність тріюмфує, зло покаране. Всі танцюють „хвацького українського танця" — гопака і співають пісню про Сталіна (чи одночасно?!), моторні „наркомвнудельци" ведуть з собою грішного бухгальтера.

Цю фільму визнали за одну з найкращих в СССР; поставили нарівні з фільмами „Ленін в жовтні" та „Петро I." Всіх, що брали участь у творенні цих трьох фільм, нагородили орденами.

Хочете знати, хто брав участь у творенні цієї „української" фільми?

Будь ласка.

Автор сценарія — Помєщіков. Режисер фільми — Пирев. „Багата наречена" — Ладиніна. Тракторист-герой — Безгін. Лихий бухгальтер — Любезнов. Бригадир — Антонов. Такі репрезентаційні „українські" сили „українського" кіновиробництва — „Українфільм".

А тепер з „російського" кіновиробництва. Закінчили останній варіянт сценарія другої серії фільми „Петро I." Ця друга серія покаже „великого реформатора Петра I., непереможне російське військо, що би ворогів на суходолі і на морі". Вона розкаже про „зрадника батьківщини царевича Олексія, який разом з боярами і духовенством закликав на російську землю чужоземне військо і за цю допомогу віддати чужоземцям російські міста і землі (цілком и

Консолідаційна дискусія чехів

І ЇЇ АКТУАЛЬНА ВАРТІСТЬ ДЛЯ НАС.

Прага, 29. березня 1938.

В останні тижні спостерігаємо у чеському громадянстві живі дебати на тему національної консолідації. На цю тему в українській суспільности вже дебатують кілька літ. Розпочалась вона думкою скликати всеукраїнський національний конгрес. Але, на жаль, українське громадянство ще й досі блукає по різних стежках до консолідації, недоходячи до мети. Так само й у чехословацькому суспільстві нема ще спільної думки, що має бути віссю, центром національної консолідації. Є різні думки: одні висловлюються за консолідацію коло найчисленнішої політичної партії, другі коло уряду (влади), треті пропонують консолідуватися не коло якогось політичного тіла, а коло спільних ідей.

Центральний орган чехословацької республиканської (аграрної) партії **„Венков"**, згадуючи про обєднання німецьких політичних партій під проводом Генляйна, пише, що доброю відповідю на це чехів булоб скупчити національні сили коло республиканської партії. З приводу цієї пропозиції „Венкова" — **„Лідове Новіни"** містять свої зауваження щодо консолідаційної акції: „Не будемо поручати, щоб усі вірні чехословаки скупчилися навколо республиканської партії, тому, що занадто добре знаємо живе почуття нашої людини до рівности. Не кожний з нашого народу охоче побіжить туди, куди занадто пропихається наперед республиканська партія. Коли має дійти до нинішніх поважних часів до справжньої єдности думки і чинів, — а це є ядром думки „Венкова", з яким цілковито погоджуємося, — мусить цю єдність організувати вища форма, ніж є політична партія, хочаб вона була щонайбільша й національніша. Цією вищою формою є безсумніву влада. Правдива формула мала би звучати так: нехай усі чехословацькі партії й вірні громадяни з повним довірям скупчаться навколо своєї влади!"..

Проф. Я. Громадка в **„Кржестянске Реві"** висуває не партію, не політичну орґанізацію, а християнську ідею, навколо якої малиб консолідуватися всі живі сили нації. Мів іншим пише: „Сказав би хто, за чим йдемо, які цінности обороняємо, яку місію несемо; що хочемо зберегти для себе і для европейських співгромадян свободу відповідальних і свідомих громадян; що хочемо постійно контролювати найвищі ідеали християнської цивілізації; що свою силу даємо на службу праву й справедливости; що понад силу кладемо розум і сумління; що у свої закони хочемо втілити найщиріші турботи за бідних і слабших; що своїм меншинам даємо можливости, щоб черпали з найглибших джерел своїх національних або релігійних традицій; що до своїх державних і соціяльних основ хочемо вплести основний заповіт европейської освічености; що тужимо за таким державним суспільством, в котрім кожний може цілковито здійснити своє людське завдання..."

Для нас, українців, ця дискусія може бути надзвичайно повчальна в справі нашої національної консолідації, хоч справді, наше політично-національне становище є значно відмінне від чеського. Ми не маємо великої всеукраїнської політичної партії та й не можемо мати

актом обвинувачення в останньому московському процесі!!)".

У величавих масових сценах полтавського бою і „історичної" перемоги російського війська візьмуть участь понад 5 тисяч осіб. З нових персонажів покажуть шведського короля Карла XII і „запроданця-зрадника" українського гетьмана Мазепу.

„ПОЛТАВСЬКА МІСЬКА РАДА БАЙДУЖА ДО СЛАВНОЇ ІСТОРІЇ РОСІЙСЬКОГО НАРОДУ!"

„Правда" висловлює думку, що в Полтаві повинно бути чимало памятників „славних історичних подій" 1709-го року. Найкращий в місті бульвар і площу назвали іменем полковника Колліна, начальника полтавської залоги, що відбив усі наступи ворожого війська. Та були в місті і памятники Колліна і Петра І., але „байдужа до славної історії" російського народу полтавська міська рада не дбає про ці памятники. Памятник Петрові І. зруйнували, з памятника Коліна залишилися рештки. „Обовязком полтавської міської ради є поновити ці цінні історичні памятники", — зауважує московська „Правда".

ФОЛЬКЛЬОРНІ МАТЕРІЯЛИ

Член Академії Наук УССР Еварницький (в ніякому разі не по „націоналістично-буржуазному" Яворницький, але за старими добрими царськими часами Еварницький!) 50 років збирав на Україні фолькльорний матеріял — казки, народні повіря, рецепти народньої медицини, тощо. Остання сесія Академії Наук УССР ухвалила дослідити ці матеріяли, їх мають видати.

25-ЛІТТЯ КИЇВСЬКОЇ КОНСЕРВАТОРІЇ.

Як відомо, революцію зустріли в Києві дві вищі музичні школи: Київська консерваторія, що була суто російським, українофобським заведенням, і Київський музично-драматичний інститут імени Лисенка з його славними традиціями. З такою настановою істнували ці музичні заведення і за часів совітської влади. Року 1934 злучили ці заведення в одну Київську державну консерваторію, яка проковтнула інститут імени Лисенка. Ледви чи згадають підчас 25-ліття консерваторії у квітні цього року про інститут імени Лисенка. **Л.**

З польської преси.

„Настрої серед українців".

Львівський кореспондент „Газети Польської" у статті п. н. „Настрої серед українців" (ч. 90, з 1. квітня ц. р.) намагається на підставі української преси зясувати настрої, що їх викликали в українському громадянстві дві політичні події: „аншлюс" та польсько-литовський конфлікт.

„Аншлюс" і фаза високої напруги у польсько-литовських взаєминах мусіли викликати, проста річ, живший відгомін також і в українському громадянстві, якого ідейно-політичні осередки, як це знаємо з багатого досвіду, завжди не тільки пильно слідкували за розвитком подій на міжнародньому терені, але теж у цих подіях шукали звичайно висновків або мотивів для власних задумів та національних амбіцій.

„Сам факт інкорпорації Австрії до Німеччини українська прилюдна опінія приняла як природне і зрозуміле явище, причому чутливе відношення знайшло тут вислів у загальній апробаті, деколи навіть у повному запалу задоволенні з приводу „зєдинення одноплемінного народу".

На підставі деяких статтей, між іншим і статті „Діла" п. н. „Банкроцтво фікції" кореспондент „Газети Польської" робить висновок, що:

„Українська політична публіцистика хоче витворену в середній Европі ситуацію скапіталізувати на внутрішньому відтинку і з цією метою розглядає ще раз положення українців в Річипосполитій в аспектах „генеральної лінії". Ще раз зачинається „аб ово" аналіза поняття і дотеперішньої історії „нормалізації". Знову стрічає поляків закид, що не приняли українського розуміння „нормалізації", розуміння, на думку українців, єдино обєктивно правильного, що полягає на відгородженні розвитку українського життя у всіх ділянках від розвитку польського життя на південно-східних землях. Наслідок: радикалізація настроїв — кажуть українці. А саме між українцями знову підносять голову совітофільські настрої, „комунізуючий націоналізм" чи пак „націоналістичний комунізм".

Далі автор статті наводить думку зі статті посла Кузьмовича, що українці звернули цілу свою енергію проти Москви і сподівалися, що поляки доповнять цей український протисовітський фронт, але поляки не виявили ніякого зрозуміння для цієї справи. І вкінці наводить автор ще одну українську думку: як поляки уважають правильними польські домагання у Чехословаччині та в Литві, то чому заперечують українцям право ставити такі самі домагання у Польщі. Свою статтю автор кінчить міркуваннями, що є свого роду відповіддю на згадані настрої серед українців та на думки висловлені в українській пресі.

„І Не можемо признати одностороннього розуміння поняття „нормалізації", яке обовязувалоб оба громадянства. Оба громадянства мусять змагати до спільного узгіднення погляду на справжню нормалізацію відносин".

Здавалося, що коли до т. зв. нормалізації прийшло після переговорів українських політичних чинників з польським урядом, то мусіло це бути „спільне узгіднення поглядів на справжню нормалізацію відносин". І можна було думати, що такого узгіднення досить, бож хто як хто, то уряд є хіба найвищим репрезентантом цілого громадянства. І щойно тепер довідуємося, що українці мусять ще узгіднювати з польським

ІВАН СМОЛІЙ.

Холодна сталь.

(Докінчення).

Свят-вечір прийшов морозний, вітряний. Петрушка міг дістати запрошення до знайомих, але він виразно оминав усяких стріч, волів провести його самітно, свобідно у своїй невеличкій кімнатці. Прилагодив усе, накрив стіл новими газетами, поправив постіль.

Вечір приходив у сутінках. Темнішало. Петрушка сидів і прислухувався. Його сусіди балакали оживлено. Так уже кілька тижнів не говорили як нині. І здавалось йому, що йде сварка між ними, мабуть через злидні. Життя подає людям гірку чашу. І нічого не видно у них — ні приготувань, ні цього святочного настрою. І чому властиво нікуди не виїхав? До вух Петрушки долетів кашель, потім її голос. І по голосі пізнав Петрушка, що вона плаче.

Черкнув сірника, щоб розігнати темряву та рука зупинилась у половині дороги. У сусідів щось ділось. Оживлена балачка перейшла у суперечку, щораз гарячішу, швидку. Врешті пронісся страшний, пронизливий крик. Це крикнула вона. Петрушка затрусився весь, стільки у цьому крику було розпуки, благання та немочі. Прожогом вискочив і відчинив двері до їх кімнати. Оцей високий брунет тиснув холодне дуло бравнінга, вона лежала бліда, німа коло його ніг.

Петрушка занімів приголомшений. Мязи відмовили послуху, що не міг ворухнутися з місця.

— Що тут? — простогнав врешті і кинувся до сусіда.

— Геть, геть!

Почалась люта шамотня. Петрушка навіть не здавав собі справи, що це таке. Одна думка панувала виразно: ратувати її. Рванув несподівано, перекинув противника, вирвав бравнінг і вжасно дишучи сховав його до кишені.

— Що ви думаєте? Я поліцію покличу.

— Поліцію? Га-га-га — розреготався той просто в обличчя Петрушці. — І чорта самого покличте! Га-га-га...

Петрушка станув розгублено посеред кімнати, потім підбіг до жінки, підвів її і посадив на ліжку.

— Боже — прошепотіла очунявши. І побачивши незнайомого широко розкрила очі, повела здивуваним поглядом по кімнаті. Несподівано кинулась до брунета, обняла його і заридала.

— Юрку, Юрку!

Петрушці стало неприємно. Навіть лихий був на себе і на неї. Пощо властиво він прийшов сюди на родинну комедію? Бо якже це назвати? Нічого тут не розумів. Хотів застрілити її, а вона тепер цілує „його". І мов не бачать гостя. Хотів відійти та той брунет, що його назвала Юрком, звівся несподівано і підійшов до Петрушки. Станув перед ним віч-на-віч і глянув розгублено.

— Дякуємо і передовсім вибачте, не гнівайтесь. І подав йому руку. — А оце моя сестра Галя.

— Сестра?

Це була така несподіванка, що Петрушка на хвилину замовк, онімів.

— Еге-ж сестра. Ми студенти.

За хвилину сиділи вже у кімнаті Петрушки. Галя сиділа окутана на ліжку, Петрушка з Юрком коло стола. Петрушка раз-у-раз глядів на Галю і всміхався ніяково.

— Знаєте, я все думав, що ви молоде подружжя.

— Так? Чому? Ні, ми брат і сестра.

— Не дуже подібні. Брунет, бльондинка

— А проте рідні.

Балакали якось дивно, щоб затерти вражіння недавної хвилини. Петрушка не смів питати, що воно таке було. Та врешті не втерпів.

— А пан Юрко небезпечно бавився.

— Еге, бавився — повторив той похмуро. — Немає життя, то пощо й мучитись. Не краще раз покінчити із собою.

— Юрку... — поглянула Галя на нього із докором. А потім звернулась до Петрушки. І почала оповідати якось дивно, тихо. Вони сироти, вибрались на студії. Мають опікуна, що мав їм присилати що місяця гроші на прожиток. Тимчасом уже третій місяць не присилає. Перенеслись сюди, щоб дешевше було і ждали терпеливо. Бідували страшно. Поїхалиб додому, на провінцію, та грошей уже на дорогу не було. А друге вона захворіла важко. Просила брата, щоб пішов де, може хто поможе, але він гордий і не пішов. Так до нині дотягнули. А нині як згадали, що це святочна хвилина, як згадав він, як із батьками святкували, як поглянув на сестру ледви вже живу, то нерви розлетілися. „Покінчу, каже, з тобою й собою і кінець". Оттоді вона крикнула та впала йому до ніг.

— Якби не ви, то хто зна, що булоб тепер з нами... — закінчила і розплакалась.

— Так, так. А я нічого й не знав про це. А поміг би, повірте.

Петрушка швидко ходив по кімнаті

— А до вас, Юрку, маю прохання. Продайте мені револьвер. Добре?

—А вам нащо?

— На першу памятку — засміявся Петрушка, — витягнув гроші та відрахував.

Сиділи до пізна ввечір і гуторили. На другий день вони відїхали на провінцію. Петрушка залишився самотній у своїй кімнатці. У ньому панувала вже ясність і тепло. Її усміх і очі повні надії, слова при прощанні. Писав. Мов у гарячці списував свої вражіння. Може з них вийде щось „свіже, живе і сучасне".

Ніколи ще не писав із таким запалом і приливом сил. А скільки разів урвалась думка, глядів на холодну сталь, що її положив перед собою, і тоді все оживало, зарисовувалось чітко і кликало повним криком життя — життя або смерти. Усе холодне, мовчазне і водночас тепле, рідне, як згадки і задуми, що вяжуться з оцим холодним куском сталі перед ним.

——о——

громадянством погляд на „нормалізацію", бо узгіднення з урядом неважне, або — як каже львівський кореспондент „Газети Польскої" — „односторонне".

„2. І нас турбує те, що серед українців зростають совітофільські настрої, але щиро і направду не розуміємо їх джерела та причини, затеж мусимо признати парадоксальність цих настроїв, особливо у звязку з останніми подіями в Росії.

„3. Отой завжди реклямований протиросійський фронт українців є для нас так само, як раз-у-раз перебільшувана „російська небезпека" — трохи мрячний та конструований. А саме не дуже розуміємо, в чому виявляється сконцентрована нібито на протиросійському фронті українська енергія, і ще менше розуміємо, в чому — доцільно — мала би виявитися польська співпраця на цьому фронті".

Як хтось чогось не розуміє чи навіть не може розуміти, на це, звичайно, вже нема ради. Але що торкається отого протиросійського, в цьому випадку, протибольшевицького фронту, то поможемо львівському кореспондентові „Газети Польскої" зрозуміти — якщо це взагалі можливе — в чому виявляється сконцентрована на цьому фронті українська енергія. Ще недавно була на нашій землі совітофільська і комунізуюча партія „Сель-Роб.", що безшабашно товклася по цілому краю, розбиваючи українське національне життя. Сьогодні з цієї партії нема ні сліду. Чи львівський кореспондент „Газети Польскої" гадає, що воно сталося так само від себе? А факт, що сьогодні нема на наших землях ані одного радянофільського часопису, яких ще недавно було кілька? Чи цей факт нічого не каже львівському кореспондентові „Газети Польскої" про концентрацію української енергії на протибольшевицькому фронті?

„4. В положенні українців у Польщі і поляків у Чехії чи у Литві є основна ріжниця, якої суть самі українці напевно досконало знають. Поляків у Чехії та у Литві в безоглядний спосіб винародовлюють — про польонізацію, винародовлювання українців ніхто відповідальний у Польщі не думає".

Погано воно, як хтось чогось не розуміє, чи не може розуміти, але багато поганіше, як хтось не знає, що каже. Бо справді... Коли польським дітям кажуть ходити до чеської чи литовської школи, то це винародовлювання, але коли українським дітям кажуть ходити до польської школи, то це не є винародовлювання, го це значить, що про винародовлювання українців у Польщі ніхто відповідальний не думає.

Восьмий рік істнування Українського Бюра в Льондоні.

23. березня 1938 р. минуло сім літ від дня заснування в Льондоні Українського Бюра. Почине́мо восьмий рік інформаційної праці серед англійського загалу. Перший бюлетин Українського Бюра, писаний англійською мовою, появився 11. квітня 1931 р. Приблизно рік пізніше, 19. квітня 1932 р. почало Бюро видавати крім бюлетину ще й огляд преси, спершу неперіодично, опісля постійно, два рази в місяць. Крім бюлетинів та оглядів преси, висилало Бюро або його співробітники, статті та дописи до всієї англійської преси, подавало статистичні матеріяли ріжним видавництвам або авторам, які писали праці на українські теми і т. д.

Бюро від початку свого істнування стояло і стоїть на чисто національній плятформі, поборюючи на кожному кроці всякі „інтернаціональні" чи „українські" большевизми. Перед чужинцями заступало принцип, що є тільки одна українська справа й одно загальне змагання: осягнення незалежности. Політичний поділ українського громадянства на партії та групи — це їхня внутрішня справа.

Попри інформаційну працю серед англійців, старалося Бюро по змозі інформувати також і Українське громадянство про те, як англійський загал ставиться до української справи і про справи загальної ваги. Задля того видає Бюро окремі українські звідомлення для преси (досі появилося 143 чисел), містить в поодиноких часописах статті й ін. Хоч українська сторона праці бюра є потрібна, всетаки, порівнюючо грає вона тільки побічну ролю, бо головним його завданням остає інофрмування англійців.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

„Це не гнет українців, але скріплювання польського елементу".

ВІДЧИТ ПРОФ. ҐРАБСЬКОГО В КАТОВИЦЯХ.

З ініціятиви „Стронніцтва Праци" проф. Ст. Ґрабський виголосив у Катовицях виклад на тему „Справа Малопольскі Всходней".

„Передовсім — говорив проф. Ґрабський — військові чинники зрозуміли, що брак сильного польського елементу на окраїнах, заселених ворожим для польської держави елементом, був би поважною небезпекою на випадок війни. Тоді повстав у Львові комітет порозуміння всіх польських товариств; у цьому комітеті найважнішу ролю відіграють: проф. Ґрабський і проф. Ромер, а перед тим, заки його перенесли до Торуня, б. командант львівського корпусу, ген. Токаржевський.

„Головним завданням цього комітету і взагалі діяльности поляків на наших східних окраїнах не є гнобити українців і їх насильно польонізувати, але скріплювати польський елемент. Передусім треба домагатися законного запевнення, що польська земля не може переходити в українські руки; це саме треба розтягнути і на міські нерухомости.

„Польське купецтво зачинає щораз більше орґанізуватися. Щораз більше купців з інших частин Польщі, як досі головно з Познанщини, приходить на окраїни, де мають запевнене істнування завдяки рішучій підтримці війська. Треба також багато ремісників. Є заходи зорґанізувати споживачів, щоб підтримували тільки польські установи. Треба підкреслити, що і на Шлеську працює українська установа „Маслосоюз", яку підтримувати — це незгідне з обовязками поляка-громадянина. Конкуренція з українськими установами та кооперативами важка, тому, що вони дуже добре зорґанізовані і тому, що солідарність українського громадянства чимала. Проти неї треба виробити польську солідарність — треба боротися, бо тільки в боротьбі можна закріпити національність.

„Далі будимо польську національну свідомість у верствах колись польських, а сьогодні зрутенізованих, як ось т. зв. „загородова шляхта", якої кільканацять тисяч приєднали ми знову до польського народу. Так само треба занятися усвідомлюванням, що приналежність до греко-католицької Церкви не конче мусить рішати про українську (рускей) національність, як цього хоче митрополит Шептицький.

„Це незбита правда, що більші права повинен мати той, на якого накладають більші обовязки. Польська людність на східних окраїнах готова кожної хвилини до оборони землі, яку виборола власною кровю, готова до жертв для держави, привязана до неї, людність, від якої так багато вимагають, мусить мати більші, а принайменше рівні права з людністю, що ворожо або в найкращому випадку байдужно наставлена до держави і чигає на відповідну хвилину, щоб відірвати ці землі від Польщі. Ці права мусять знайти передовсім вислів у зміненій виборчій ординації про двомандатні вибори, що запевнялаб полякам представництво в соймі навіть в округах, у яких вони є в меншости, не відбираючи при цьому цього представництва українцям.

„Поляки мусять чути, що вони господарі цієї землі, що вона є частиною польської держави, якої господарем є польський нарід."

В УССР вже не святкують Шевченкових роковин.

Вже минулого року в УССР святкували Шевченкові роковини куди скромніше, як давніше Цього року у „Вістях" появилася з тої нагоди лише мала стаття, хоч давніше преса присвячувала Шевченкові цілі числа.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 65. Понеділок, 2. квітня (21. березня) 1888.

„НЕ МОЖЕ ВТРИМАТИСЬ У РІВНОВАЗІ".

Краківський „Час" напав на „Діло" за його статті про подорож до Риму, яку організувало польське духовенство і в якій під його проводом мали взяти участь і українські вірні. „Діло" обстоювало думку, що українська делеґація на свято папського ювілею повинна виїхати окремо. Відповідаючи на напади „Часу" — „Діло" писало:

„При цьому замітне ще й те, що „Час" від якогось часу не може втриматись у рівновазі на згадку „20-міліонового велита". Чи йому замало чи забагато тієї Руси — годі відгадати, але „двудзєстоміліоновим" та ще з „хеньцьом одружнєня сєн на каждим кроку і в каждей справє" — іритує його страшно. Редакція „Часу" повинна вже раз завдати собі тілько труду, щоб заглянути до Петерманна „Ґеоґрафішє Міттайлюнґен" або до етнографічних творів Чубинського, а ми пересвідчені, що перевірка дійсности буде найкращим засобом проти невиправданої іритації".

„НЕ ПОЗВАЛЯМ!"

Виділ політичного товариства „Народна Рада в Долині" скликав загальні збори цього товариства на день 29-го березня. Як відпоручник влади явився сам староста Цішка, який перед самим відкриттям зборів запитав предсідника о. Заячківського, чи всі приявні є членами товариства. Коли предсідник потвердив, староста заявив, що ні, і зажадав протоколів виділу на доказ, що всі присутні приняті в члени. В книзі не було ще вписаного протоколу з останнього засідання виділу, на якому були приняли якусь кількість нових членів. Цього було досить, щоб староста традиційними словами „я не позвалям" заборонив відбути збори. Збори могли були відбутися, якби був потрібний до цього комплєт приявних старих членів, „але — пише „Діло" — деякі місцеві долинські члени могли були явитись, а не явились".

ЖІНОЧЕ КАСИНО

В новинці під цим наголовком читаємо: „Пані приналежні до вищого товариства в Парижі загадали оснувати на подобу аристократичних мужеських касин і свій жіночий клюб, в якім моглиб читати часописи, грати в шахи, карти, доміно, білярд, одним словом бавитися, як це буває в касинах. Клюб буде відчинений тільки в день, в часі урядових годин мужчин".

З українського життя у Брні.

ЗАБАВА З УКРАЇНСЬКИМИ ТАНКАМИ.

Дня 12-го березня 1938 „Українська Громада", а властиво кілька її членів, улаштувала забаву в „Людовому Домі" в Гусовицях при співучасти членів Т-ва „Єдність", які підготовили та виконали кілька українських національних танків. „Козачка" затанцювали Б. Микитівна з В. Кицею та п-і Є. Готфридова і п. І. Сафяник. Танок „Запорожець" — п. Лобай та І. Городиський. „Гопака" — обидві згадані пари і танок „Ґонта" — Б. Микитівна з поясненням п-і Є. Ґотфридової. До танків грала власна беструнна орхестра Т-ва „Єдність". Загально беручи, забава, а особливо наші танки мали великий успіх. При цьому слід звернути увагу на деякі моменти. Панночка Микитинівна, яка вже нераз виступала з українськими танками, має неабиякий талант до нашого танку і слід булоб їй занятися поважно нашим танком. Виступи Киці характеристичні своєю динамікою: танцюрист справді передав характер українського танку. Добрий під кожним оглядом був виступ п. Лобая та Сафяника. На жаль не таке враження зробив п. І. Городиський більше ніж мертвими рухами, що контрастували з усіми іншими виконавцями. Видно, що танцюрист не був належно підготований. В такову випадку краще не виступати.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА.

Дня 16-го березня в жіночій секції Т-ва „Єдність" проф. Т. Монюк відчитав перший з циклю „курсу українознавства" виклад на тему „Українська жінка та її роля в родинному та громадському житті" (по-чеськи).

А. В-ий.

Економічний огляд.

Банки та їх клієнтеля.

Небезпечна паніка щадників у недавніх днях. — Спекулянти за роботою. — Як було в українських банках? — Бувають навіть „чільні“ громадяни, що не мають довіря до рідних банків. — А проте саме в них можна спокійно льокувати. — Лекція для банків: ще більше скріпити контакт із клієнтами.

В останніх днях м. тижня, особливо в пятницю і в суботу (19. . 20. III.) в звязку з можливістю воєнного конфлікту між Польщею і Литвою були ми свідками нещоденного явища: **паніки щадників.** Без ніякої глибшої причини огорнув широкі верстви Львова страх за свої щадности. Біля банків товпилися сотні розгарячкованих людей, оконсигнований поліції з трудом тільки вдавалося втримати лад, а ціле місто приняло вигляд ненормальний. Кожна хвилина побільшувала паніку, пориваючи у вир гарячки щораз то нових людей, що занепокоєні облягали банки великою юрбою.

Для нас байдужі в цій хвилині вкриті причини цієї паніки. Не хочемо аналізувати, чи була вона вислідом спритної акції жидів, щоб через натиск на господарське життя здобути собі гарантію політичних прав у Польщі в час, як становище жидівського народу на цілім світі сильно погіршилося, — чи то старалися комуністи використати момент для поглиблення хаосу та для автоматичного посилення своєї акції. Можливо теж, що то спекулянти хотіли кинути на ринок маловартісні товари, які легко в переполосі продати безкритичній масі, що хоче позбутися роками щадженого гроша. Були й такі випадки, що спекулянти використовували паніку і купували 100 зол. на книжечці за 60 зл. готівкою, якщо хтось не міг добитися до дверей, де видавали білети, що уповажнювали до вибирання за чергою гроша. Користаючи на безосновному переполосі, заробляли спекулянти без риска поважні гроші.

Важніше для нас в тій хвилині підкреслити, що розмірно мала подія чи небезпека **може при** сучасній системі **потрясти цілим господарським життям і спинити його розвій.** При тому з притиском мусимо підкреслити, що **український щадник** виказав у днях паніки більше дисципліни, громадянського вишколу та довіря до своїх банків. Паніка серед української суспільности була дійсно мінімальна. Доречі слід теж підкреслити, що українські банкові інституції виказали більше життєвої здатности і при збільшених виплатах вповні станули на висоті свого завдання, що в значній мірі заспокоїло вкладників. Банкові урядовці нікого не переконували про безосновність паніки, ані не заохочували й далі залишити гріш, бо це моглоб радше викликати небажані наслідки і враження, що мовляв банкові дуже на вкладах залежить, або, що банкові загрожує брак грошевого поготівля на біжучі виплати (чого зрештою зовсім не було). Не сумніваємося, що саме такий підхід до справи з рівночасними дикими сценами під деякими жидівськими касами та їх неспроможністю обслужити клієнтів причинилося до **збільшення оправданого здавна довіря до своїх інституцій.**

Але тут зближаємося до суті наших рефлексій з приводу завваженої паніки. В часі паніки мали ми нагоду помітити, **кілько зпоміж українців має свої ощадности на вкладкових книжечках в чужих банках** і дійсно не знаємо, як назвати такі факти, — особливо, коли вони трапляються серед т. зв. **чільних громадян.** Бо треба зважити, що гріш зосереджений в чужих банках іде на скріплення чужого стану посідання. Напевно кредиту в чужих банках українець не дістане, а якщо дістане, то здебільша тільки за ціну заперечення свого власного „я“, не рідко за кривлення душею, а то й за відступництво. Одночасно ростуть варстати праці чужого торговельно-промислового світу, іде хвиля кольонізації і до всього того **причиняються почасти самі українці, льокуючи свої ощадности в чужих банках.** Чи не крайня пора з тим вже скінчити, особливо тепер, коли українські банки повели живу діяльність, що пожвавлює рідне господарське життя?!

Останні факти м. і. вказують, що це не засіб реклями, що українські банки запевнюють повну безпеку грошевим вкладам. Ми зовсім свідомі, що чужі каси багаті й засібні у гріш, а проте несвітло здали іспит в останніх днях. Ми свідомі теж, що паніка в меншій мірі огорнула українські шари, проте без сумніву виявився факт, що контакт і зрозуміння між нашими банками і клієнтелею запевнюють кращі методи співпраці та кращі успіхи і в виглядi менше нам загрозливі можливости паніки. — **І ця причина достаточно промовляє за льокатою ощадностей саме в наших банках.**

Абсолютно нестійна є теж заввага деяких громадян, які „бояться“ давати гроші до своїх інституцій, щоб їм „не рахували“ грошей. Урядовців банку обовязує безоглядна тайна і не було досі навіть випадків зради тайни. А проте наші банки ще збільшують контролю над своїми урядовцями і запевнюють своїм клієнтам повну дискрецію.

І так найважнішою наукою з останніх днів повинна бути збільшена пропаганда **за складанням ощадностей у своїх інституціях,** які обернуть їх на скріплення господарського життя і на творення нових варстатів праці, які зменшать прояви безробіття серед української суспільности і української інтелігенції.

Але **науку мусять витягнути теж і наші банки,** щоб уникнути наслідків подібних переполохів. У першу чергу слід збільшити контакт з вкладчиками, яким банк не тільки має запевнювати відсоток, але й мусить стати **дорадником.** Банк мусить берегти повірені гроші теж і в той спосіб, щоб своєчасно **дораджувати своїм постійним вкладчикам,** як мають вони найкраще свої гроші зужити, навіть, хочби це не було в безпосереднім інтересі банку. Іншими словами банк повинен дораджувати інвестувати гроші в рентовні підприємства і вказувати того роду підприємства, — інколи дораджувати забезпечити гроші завдяки купівлі нерухомостей. При тому все мусить банк пильно сторожити за побільшенням народнього майна і дбати, щоб ніякі передбачені події не нанесли шкоди нашому національному майнові і майнові поодиноких вкладчиків.

Такий **безпосередній контакт** краще ніж часописні заклики чи статті переконають загал про єдино-доцільний шлях: льокувати ощадности у своїх інституціях

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА

БЕЗУПИННО СКРІПЛЮЮТЬ ГОСПОДАРСЬКИЙ ФРОНТ

Ми вже перва відмічували на цьому місці велику рухливість польської **ендеції** на господарському фронті. В останніх часах зустрічають ендеки поважного конкурента: **Озон.** Він проявляє незвичайне заінтересовання економічними справами, вотрясаючи в економіку **практично.** і то здебільша **на українських етнографічних землях,** головно на Волині і в станиславівському воєвідстві. Слід зазначити, що поява цього нового конкурента ендеції вже на нашому терені не викликає конкуренційних конфліктів. На „загрожених теренах“ мусить бути повною гармонія в праці! Це гасло, з яким наші сусіди не справляються і яке пильно реалізують у практиці.

„Слово Народове“ з 29. березня ц. р. помістило передову п. н. „Дуже важні справи“ (під тим: **Цілою силою підтримати польську торговлю!).** Зміст її ось-такий: У передовицях пишуть звичайно про найважніші справи. Тема, що порушує справу підтримки виключно польського купця, ремісника і фабричного продуцента, є життєво і практично дуже важна для польського громадянства, є просто засаднича. Але про те, щоб польський гріш не йшов до чужих рук, до жидів чи „сепаратистичних українських інституцій“. Тепер, коли Віденъ і вся Австрія „ународовлюються“, Польща в справах нац. господарки виглядає свіжо і трагічно. В самому Львові є 100.000 жидів, яким добре ведеться. Тому при щоденних, навіть сотикових закупах треба памятати **де і що купуємо.** Важне не тільки, що діється в Австрії, чи то, Польща Литві диктує ультімат, але **важне також те, де домашни господиня і служниця купує перець, цукор і масло, де мужчини купують свої одяги і кравати, де пані купують весняні капелюхи.**

Надходить весна і свята. Багато грошей перейде через госп. апарат краю. Але кого звідцять? — питає „Сл. Н.“ Жидів чи кооперативи українських сепаратистів, що в дивіденд, зібраних з польських (?!) сотиків, субвенціонують відосередню акцію? Чи навпаки — зміцнять польські госп. становища і поможуть їм загосподаритись? На ці питання домагається „Сл. Н.“ відповіди від польського громадянства.

З повищих слів також українське громадянство повинно багато навчитися.

При цій нагоді згадаємо, що **в розбудові польського господарства і в творенні польського міщанства** активну участь бере також **військо.** Це ствердив м. і. д-р Мечовський на першому зїзді „Зайонжку Поправи Польского Стану Посядання“ в Познані 27. березня п. р. Цей „Зайонзек“ має вже 62 гуртків на терені цілої Польщі, з виїмком **поміщ** волинського, львівського, станиславівського і виленського воєвідства. („Зайонзек“ повстав у II. пол. 1935 р. і зростає з кожним роком, розширюючи засяг свого ділання).

Як мало ми цій широкозакроєній акції протиставимо — про це всім нам добре відомо.

СВІТОВА ХРОНІКА.

АВСТРІЯ І НІМЕЦЬКИЙ ЧОТИРОЛІТНІЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ ПЛЯН.

Господарська уніфікація Австрії з Німеччиною вяже Австрію з німецькою чотирорічкою. В першу чергу інтенсифікована буде експльоатація природних багатств Австрії, особливо залізної руди і дерева. Інвестиції, що їх ця експльоатація вимагатиме, устійнює тепер в Австрії сам маршал Герінг.

— Німці є у Злуч. Д. П. Америки на (так би сказати) **чорній торговельній листі,** тому, що виховали клявзулю найбільшого упривілеєння. Тепер заявляє амер. уряд, що готов зачати з Берліном розмови, якщо він погодиться на амер. торговельні засади.

З нашої кооперації.

ЦЕНТРОБАНК З КІНЦЕМ 1937 Р.

Центробанк обєднував з кінцем 1937 р. 1782 членів, в тім 126 фізичних осіб і 1.606 кооператив. В цім році зросло число членів на 500, в тім числі були переважно кооперативи для загального закупу і збуту. Уділовий капітал Центробанку зріс у 1937 р. на 45.000 зол., так що разом дають тепер уділи Центробанку суму 283.000 зол. а власні фонди 596.000 зол. Найбільше уділів у Центробанку має кредитова кооперація, а саме на суму 134.000 зол., кооперація для загального закупу і збуту має уділів на 94.000 зол., молочарська на 38.000 зол., а інші, в тім і фізичні особи на 17.000 зол. Провід Центробанку змагає до того, щоб згідно з резолюціями VII. Краєвого Кооперативного Зїзду всі українські кооперативи були членами своєї кредитової централі Центробанку.

ЯК ІДЕ ПРАЦЯ НАД ЗБИРАННЯМ „ФОНДУ ГОСПОДАРСЬКОЇ РОЗБУДОВИ“.

Від 15. січня ц. р. почалася в цілім краю праця над новою у нас формою масової дрібної ощадности при помочі ощадностевих марок. Фонди зібрані з цієї ощадности мають створити у Центробанку т. зв. Фонд господарської розбудови. В часі від 15. січня до кінця лютого ц. р. відбули організатори Центробанку 25 окружних ощадностевих нарад і 30 нарад з представниками повітових установ у справі уруховлення окремих збірниць цього виду ощадности. У висліді цих нарад 25 окружних збірниць при Українбанках почало вже свою працю. Рівночасно організатори відбувають наради по селах і до 1. лютого уруховлено вже 49 сільських збірниць. Наслідком цієї акції починають вплывати вже до Центробанку ощадности, фонд господарської розбудови зростає і вже в квітні Центробанк почне уділювати з нього позичок на основі окремого правильника.

КОНКУРС НА ЛІКАРЯ „КООПЕРАТИВИ ЗДОРОВЛЯ“ В РЕМЕНОВІ.

„Кооператива Здоровля“ в Ременові оголосила конкурс на посаду кооперативного лікаря. Зголошення до 15. квітня ц. р. приймає і подає умовини РСУК.

ЯК ПРАЦЮЄ ДРУГА „КООПЕРАТИВА ЗДОРОВЛЯ“ В БОДНАРОВІ.

„Господ. Кооп. Часопис“ подає перші вісти з праці другої нашої „Кооперативи Здоровля“, що заснувалася в селі Боднарові станиславівського повіту. Вона почала свою діяльність 2. лютого ц. р. Лікарем цієї кооперативи став м-р Микола Попович. Вже за перший місяць праці уділив він 126 лікарських порад (84 для членів, 42 для нечленів). Крім лікування веде лікар також профілактичну та суспільно-гігієнічну діяльність і що суботи виголошує виклади в центральній станиці кооперативи та в селах її району. Район кооперативи обіймає 10 сіл. До дня 20. III. ц. р. кооператива приєднала вже 307 членів, які платять крім уділу 10 зол. і 2 зол. вписового річну вкладку у висоті 5 зол. і 32 проц. ціни лікарських порад для нечленів. Прихильність для „Кооперативи Здоровля“ в районі велика. Кооперативні установи району доносили „Кооперативі Здоровля“ в Боднарові купити весь лікарський інструментар і обстановку домівки і ухвалили повести пропаганду, щоби в найкоротшому часі збільшити число членів кооперативи до 500 або 600. Члени кооп. „Згода“ в Боднарові добровільно призначили на загальних зборах кооперативи своїх товарових звороти (около 300 зол.) на потреби „Кооперативи Здоровля“.

В. Л

Сторінка без політики.

Дива країни Даляй Ями.

У звязку з віруваннями в духи та перехід душ небіжчиків у живі соЃворіння, смерть та похоронні святки мають для тибетанців особливе значіння. Їх „посмертні" звичаї несамовиті. Коли людина конає, своякн швидко її роздягають, щоб негайно знову небіжчика одягнути, але вже навиворіть: передньою частиною до заду. Відтак вяжуть небіжчика постеронком так, що його ноги зложені навхрест доторкаються грудей. Так одягнене і звязане тіло кладуть по селах до залізного або мосяжного казана. Щойно коли мерця виносять на цвинтар, то казан легко переполікують та варять у ньому... юшку або чай для гостей. Мабуть гості не лякаються пошести.

„Духу, ходи поживитися"...

Похоронний обряд триває у Тибеті довший час. У середущій та північній частині краю холод та рідке повітря не спричинюють швидкого розкладу тіла, зате в гарячих та полудневих місцевостях, душних долинах труп дуже воняє, особливо коли його держать довше, як тиждень. Усеж таки той сопух зовсім не зражує лямів, що цілими днями й ночами співають над мерцем свої гимни та наділюють його радами, якою дорогою має йти його душа та перед чим має берегтися на тому світі. Ями їдять окремі страви, дивлячися при тому на мерця і можна сказати, що їдять у його товаристві, бо перед кожною стравою кличуть небіжчика по імені:

„Духу, ходи сюди мерщій та поживися".

В лісистих околицях Тибету тіла мерців палять. Зате у північній частині, де одиноким паливом є коровячі кізяки, трупів покидають на цвинтарях або в горах недалеко сіл. Дикі звірі скоро дають собі раду з тілами.

Тіла великих достойників зберігають у такий спосіб, що спершу їх насолюють та відтак варять у маслі. Такі мумії називаються там „мародінг". Їх завивають у сукно, малюють лице золотом та зберігають у срібних гробівцях, висаджуваних дорогими каменями. Іноді на висоті голови уміщують шкляну шибу, крізь яку видно лице небіжчика.

Згідно з буддійським віруванням лямаїти заходять іноді підчас похоронних обрядів чудесну нагоду, щоби виказати своє милосердя. Чи людина по смерти може бажати собі чогось більшого, як того, щоб її тілом кормити тих, що вічно терплять голод? Є чотири способи кормити голодних:

1) Тіло виносять на вершок гори та кра-ють його гострим ножем на дрібні кусні. Серце, легені і внутренности розкладають на землі, щоб тим лекше могли наїстися птиці, вовки й лиси.

2) Трупа кидають до святої ріки: хай риби й інші водні живини накормляться досита.

3) Тіло палять і воно замінюється на дрібку попелу. „Пахощами", що витворюються підчас спалювання, кормляться духи, звані Тісса.

4) Врешті ховають тіло в землю: хай наїдаються ним черваки.

Мертвецькі портрети.

У багатирських рідних ще шість тижнів по похоронних обрядах відбуваються молебні за небіжчика. Врешті ляма приносить кусень паперу, на якому рисує лице мерця. Коли рідня не може дозволити собі на такий останній портрет, тоді в кожному монастирі можна дістати готові портрети: жінки й мужчини. Ляма розпинає одяг померщого на окремих киях та відтак у відповідному місці прикріплює рисунок небіжчика. Щойно тепер приходить найбільш святочний мент: серед святих пісень ляма палить образ небіжчика й бере собі його одяг на власність. По спаленні портрету вважають, що таким чином зірвані вже останні звязки, які лучили мерця з рідньою і тепер уже його дух не має чого шукати у тих околицях.

Тибетанці не люблять мати до діла з духами небіжчиків, хочби вони були навіть найближчими своякам. У менті, коли тіло виносять на цвинтар, подають мерцеві останню поживу, після чого найстарший член рідні звертається до нього з такими словами:

— Слухай, духу небіжчика! Будь певний, що не живеш, що ти помер. Ніколи вже не шукай нічого в нашій хаті. Цю страву їдж востанне у цьому домі. Довгі дороги й багато гірських провалів жде на тебе. Набери сил, не вертайся та навіть не оглядайся позад себе.

Іноді додають іще кілька особливих запевнень, щоби до решти знеохотити його до повороту домів:

— Запевнюю тебе, що твою хату ми спалили й усе, що ти мав, згоріло до тла. Тому, що не сплатив ти своїх довгів, віритель забрав твоїх синів у неволю. Твоя жінка покинула цей край, шукаючи собі другого чоловіка. Колиб ти мав повернутися удруге, то ти помер би з журби. Тому краще не вертайся зовсім.

Очевидно вся ця листа нещасть вигадана й нічого злого не сталося. Йде тільки про те, щоб обманути духа. Виглядалоб, що це дуже наївне з такою легкістю облурювати душі небіжчиків тоді, коли вистане духові тільки подумати, щоб опинитися на місці та все докладно провірити. Одначе серед тибетанців ньогіко ніхто й не клопочеться.

Дух у дорозі на суд.

За той час повчена й поблагословлена лямою душа відходить до Бардо. Це така ждальня душ перед реінкарнацією. По дорозі оглядає вона чимало прегарних та поганих речей. Одні приманюють її до себе, другі-ж відстрашують проклонами. Тому що небіжчик вислухав усі ради лями, може вибрати праведну дорогу, не даючись „надути". Така душа, що пішлаб на спокусу, гадає, що найде закуток, де могтиме спокійно перебувати, а воно виходить зовсім інакше і місце до раю може пропасти. Душа може вступити в осла або пса, коли вже не у слимака або дощівницю, замісць перебувати в товаристві душ достойників. Інші вірують, що душа, виходячи зі ждальні, стає перед обличчям судді мерців, Шіндже. Суддя досліджує в зачарованому дзеркалі все минуле життя небіжчика та важить його добрі й лихі діла білим та чорним горошком.

Людина приятелем звірят.

Страхіття моди.

Залюбки думаємо: гарна, чи — погана дорога, чи дешева мода. Ще мабуть ніхто з н[ас] не призадумався над жорстокістю моди. С[вят] природи хилиться та дрожить перед мод[ою], що у своїй неситі і у своїм страхітті перев[ищає] своєю нелюдяністю найбільших дикунів.

Чудова, сніжно-біла птаха „еґзотична ча[п]ля" дістає підчас кормлення молодих на за[]кінчинах ніжне пірячко, т. зв. „еґрети", які [ма]ють дуже високу ринкову ціну. Найбільш[им] ворогом цеї чаплі є мода, що безпощад[но і] немилосерно її нищить. Бо коли убють чап[лю] маму, маленькі ціпята гинуть повільною го[]довою смертю. Не менше мученичу смерть [мa]ють маленькі пташенята „колібри", що їх в[е]личина рівняється оріхові. Ці пташки ма[ють] чудові мерехтливі ріжнобарвні пера. Ко[ли] зловлять малих пташенят, то замикають ї[х у] відповідних кліточках, де вони засихають [з] голоду. Жінки прикрашують їх трупами ка[пе]люшки. Проф. д-р Драґутін Льондстейнер [з] Загребу взиває жінок із цілого світа, щоб в[о]ни закинули цю дикунську моду. Він обчи[слив] на підставі статистики, що приблизно за од[ну] добу гине 3 міліярди пташенят, прегарних р[ай]ських птахів та чудових морських голуб[ів], складає своє життя у жертві мольохові мо[ди].

Такі модні тепер торбинки, рукавички, [че]ревики й менші дрібниці, які виробляють [зі] шкірок вужів та ящірок таким чином, що жи[в]цем стягають із звірят пригвожджених до д[е]рева шкірки. Їх несамовите скигління подібн[е] до плачу маленької дитини, пронизує до гл[и]бини душі. Звіря ще й тоді стогне і скига[є], коли вже не має шкіри. Немилосерним кат[ом] тих звіряток є п-і Мода.

Улюбленим футерком пань є т. зв. бр[ай]шванци — це передчасно зроджені баранці[,] матерей бють різками так довго аж доки во[ни] не вродять маленьких. Фок не вбивають па[[ль]]ною зброєю, щоб не ушкодити гарного фут[ер]ка. Зловлене звіря вбивають палицями, і [що] організм фок дуже сильний, то фока і по р[оз]битті голови ще бороннться. Іноді і 200 удар[ів] замало, щоб спричинити її смерть. Тому, щ[об] скоротити працю, вибивають звірині очі, і ш[ку]ру стягають живцем.

Неменше варварські лови і вбивання к[ро]коділів та багато, багато інших звірят.

Одна одніська сукня одної пані викли[кала] недавно бурю і цілу полеміку на шпальтах [ук]раїнської преси. Цікаво мені, чи на цю жах[ом] проймаючу безсердечну моду відізветься [їх] ніжне серце і своїм закликом спонукає чу[тли]ву українську жінку не коритися, і не вбир[ати]ся в одяги окуплені таким страхіттям сме[рти].

Арабська приповідка каже: „Не має ре[лі]гії той, хто не має милосердя".

Валерія Дудкевич

Жінка, що перед смертю сказала правду.

Перед судом у Торіно відбудеться в найближчих днях прецікавий розводовий процес, що на нього чекає з нетерплячкою чимало цікавих, які залюбки люблять займатися справами своїх ближніх, та щоб опісля мати тему до ріжних анекдот і сплетень. Воно так дуже часто буває, що те, чим бавляться цікаві, для безпосередньо зацікавлених є лиш джерелом лиха та турбот. Так теж виглядає справа і у згаданому розводовому процесі. Йде про те, чи заява одного з подругів, зроблена на смертній постелі може, на випадок подужання, стати причиною до розводу.

Перед кількома місяцями трапилася в Торіно така подія: Жінка одного з мешканців згаданого міста, заявила своєму чоловікові на смертній постелі, що вона вже давно, ще кілька літ після шлюбу зрадила його з одним із знайомих. Тоді муж настоював, щоб вона подала йому теж прізвище зводника. Одначе жінка була в тому випадку незвичайно дискретна і щойно по довгих просьбах сказала, що зводникові було на імя Маріо.

Лікарі були тоді переконані, що її недуга смертельна і зовсім із тим не скривалися. Та хоч вони заповідали, що хора не доживе ранку, раптом недужій покращало і вона замість піти на той світ, почала вертатися до здоровля.

Колиж вона вже цілком подужала, муж не міг затаїти в собі довше заздрощів і виступив до суду з розводовою скаргою. В мотивах подав він, що був би простив жінці її промах, якби вона була подала йому прізвище зводника. При тому заявив він, що не може довше жити з жінкою, бо його томить і до божевілля доводить думка, хто є тим Маріом.

Усіх цікавить справа, чи торінський суд вирішить питання, чи признання жінки перед смертю, може бути причиною до розводу.

Якщо справа випаде некорисно для невірної жінки, то вона буде грізною перестородою для інших, які бодай перед смертю схотять признатися своїм мужам до прогріхів.

Кров і вагітність.

Дуже велике значіння в медицині має т. зв. **автогемотерапія**, себто впорскування вл[асної] крови даної людини пібраної з жили до [м'язів] тої людини. Автогемотерапію вживають [за]тому, бо таке впорскнення власної крови [ожив]нює оборонні сили організму даної людини [під]час ріжних недуґ. Недавно трьох француз[ьких] лікарів подали вістку про своє незвичайне [від]криття, що вказує про вплив автогемотерапії [на] безплідність. Вони ствердили, що кілька [жінок], яких вони лікували з причини чиряків [авто]гемотерапією, зайшли несподівано у стан [вагіт]ности, хоч до того часу вони надаремно [ста]валися дітей. Згадані лікарі припускали, [що] це не є випадок і почали це досліджувати. [Як] вони подають, експеримент удався їм у [цілому] ряді безплодних досі жінок. Звичайно треба було в таких жінок перед кожною вагітністю [по]вторяти курацію власною кровю. Цей засіб [дає] висліди лише тоді, коли всі природні умови в жінки і мужчини дозволяють їм мати [дітей]. Крім цього потвердили їх спостереження [досві]ди на тваринах.

Автогемотерапія має також давати до[брі] сліди при болючім періоді у молодих д[івчат].

Згадані лікарі подали лиш самі факти, [але] че ще не можуть пояснити причин такого [дивного] лікувального впливу впорсків [власної] крови.

Карають за кольпортажу видань „Відродження“.

Від якогось часу влада на Волині конфіскує видання „Відродження“, а членів і мужів довіря Т-ва карає за кольпортажу цензурованих видань Т-ва, підтягаючи це під проступок з арт. 46. закону в справі промислового податку або §. 178. зак. про под. орд. А статут Т-ва виразно говорить, що кольпортажа — це засіб діяльности Т-ва і на неї не треба членам і мужам довіря Т-ва окремої ліценції.

На тому становищі станув перший суд у Рівному, що присудом з дня 5. березня 1938 р. — як це ми вже писали — увільнив Павла Семенюка з Александрії від кари за кольпортажу видань „Відродження“.

А тимчасом виходить куріоз, що суд так, а староство ні. Ось староство в Луцьку покарало вже в березні 1938 р. селян із Боголюбів к. Луцька гривною за кольпортажу стінних календарів „Відродження“ на 1938 р., як про це свідчить оцей „карний наказ“:

Starosta Powiatowy w Łucku. Nr. K. 8/4/37/38. Dnia 9. marca 1938.

NAKAZ KARNY.

Pismem z dnia 22. lutego 1938 Posterunek PP. w Wanikach doniósł Starostwu Powiatowemu w Łucku, że Makar Maksymiuk, s. Jana, lat 28, rolnik, zamieszkały w Bogolubach, gm. Kniahininok, pow. Łuck, dopuścił się przekroczenia z art. 46. ustawy znowelizowanej z dnia 10. III. 1934 w sprawie prawa przemysłowego Dz. U. R. P. Nr. 10. poz. 350 przez to, że w m-cu styczniu i lutym 1938 prowadził handel okrężny bez posiadania licencji, sprzedając kalendarze ścienne „Widrodżennia“ w Bogolubach i okolicy.

Przyjmując powyższe za udowodnione, skazuję wyżej wymienionego na zasadzie art. 126 wyż. cyt. rozp. na grzywnę w kwocie 10 zł. na rzecz Min. Spr. Wewn. Dz. II. § 17 z zamianą w razie nieściągalności na areszt 2 dni.

Przeciw nakazowi karnemu może skazany wnieść do Starostwa Powiatowego w Łucku sprzeciw pisemny lub w ciągu siedmiu, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia nakazu, w przeciwnym razie nakaz karny, jako prawomocny, ulega wykonaniu.

Za Starostę Powiatowego
Mgr. Kurowski, referendarz.

Відкіля бере гроші

АНГЛІЙСЬКА КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ?

Большевики при всякій нагоді вперто заперечують, начеб то Москва фінансувала комуністичну акцію закордоном, а зокрема в Англії. А всеж англійська преса приносить докази, що Москва дійсно видає величезні суми на большевицьку пропаганду.

Комуністична партія в Англії (подає „Івнінг Стендард) дуже нечисельна. Нараховує всього яких 12.000 членів, що вплачують до партійної каси не більше як 8.000 фунтів стерлінгів на рік членських вкладок. Тимчасом та мала партія удержує в Англії 12 платних організаторів; їхня платня і видатки сягають 2.000 фунтів стерлінгів у рік. Крім того партія видає денник „Дейлі Воркер“, три тижневики, 15 місячних і 8 неперіодичних видань агітаційного характеру. Партія розпоряджає девятьма книгарнями, має вже сім видавництв, друкарню та інші приміщення. За першу половину березня устроїли комуністи яких 200 мітінгів, на які наймали великі залі Відкіля беруться на те все гроші? Бо щоб покрити ті видатки, треба видати найменше 250.000 фунтів стерл. річно. Є незбиті докази — каже „Івнінг Стендарт“, що ті гроші приходять із Москви. (УКБЮРО ЛЬОНДОН).

—o—

Повстання в Болівії.

Офіційний комунікат стверджує, що у Болівії вибухло повстання під проводом б. президента Торо, який утік до аргентинського Чако. Арештовано чимало старшин.

—o—

ЛИТОВСЬКИЙ ПОСОЛ НА АВДІЄНЦІЇ У ПРЕМІЄРА СКЛАДКОВСЬКОГО.

Премієр міністрів ґен. Складковський приняв сьогодні литовського посла у Варшаві Скірпу.

НОВИНКИ.

Del-Ka Леґіонів 13 уладжує в неділю, дня 3-го квітня ц. р. в годинах передпол. **весняну виставу** найновіших моделів **взуття і панчіх.** Вступ даром.

— **Виставка Василя Перебийноса** в Національному Музею, вул. Мохнацького 42 — вже відчинена для огляди. Вступ на виставу і до збірок 1 зол., катальоґ 30 сотиків. Студенти і мистці платять за вступ і катальоґ 1 зол. 726

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Вже появився** з друку II-ий том повісти Галини Журби **„Революція йде“**. Обєм книжки 264 стор. Ціна з почтовою пересилкою 2.50 зол. Замовляти: Видавництво „Батьківщина“, Львів, вул. Чарнецького ч. 8. —5

— **Виставу Української Мистецької Фотографії** уладжує УФОТО в салях Природописного Музею Н. Т. Ш. в днях 3.—30. квітня. Відкриття вистави відбудеться в неділю, 3-го квітня в год. 12.15.

— **Замість** повідомлення про наше вінчання, яке відбулося в дні 27. лютого ц. р. у Львові, складаємо для: політ. вязнів зол. 30, Рідної Школи зол. 10, УКТОДІ зол. 10, „Просвіти зол. 10. — **Ірина Стельмах і Микола Атаманюк.**

— **З днем 3. ц. м. розпочинаються реколекції в Успенській церкві (Волоській).** Перша наука в неділю в год. 5. попол. В інші дні в год. 6.30 короткий молебен і після нього наука. — У вівторок 5-го науки нема, а натомість відправиться утреня (поклони). В суботу 9. ц. м. від год. 4. попол. — сповідь.

— **Роловитий поліщук говоритиме про Полісся.** Дня 5. квітня ц. р. в год. 6. веч. у салі „Бесіди“ у Львові (вул. Рутовського 22) Т-во Прихильників Музею НТШ улаштовує відчит п. н.: **„Полісся в очах мандрівника“.** Відчит виголосить інж. Володимир Шиприкевич. При цьому слід зазначити, що цей цікавий відчит буде ілюстрований багатьми, оригінальними світлинами (епідіяскопом).

— **Авдиції кошицького радія.** 2. квітня надає кошицька радіостанція песку Юрія Грома „Голодний“, в неділю, 3. квітня „Ой не ходи Грицю“ Старицького у виконанні артистів „Нової Сцени“ Початок обох авдицій в год. 18. — 7. квітня від год. 18-ої розмова М. Русинка з д-ром інж. Осауленком п. н. „Яка вартість хліборобського майна на Закарпатті“. — 9. квітня передадуть відчит д-ра А. Дутки „Про оборону пе-

Інтерпеляція в справі української меншости в Румунії.

В палаті послів вніс посол Джофрей Мендер (лібераl) інтерпеляцію до премієра в справі припинення румунською владою часописів, видаваних мовами українською, російською і жидівською. Посол Мендер звернув увагу премієра на те, що такий розпорядок румунської влади противиться законам про охорону меншостей і нарушує договір, підписаний також Великою Британією. Посол Мендер подав далі пропозицію, щоби премієр використав заповіджений до Льондону приїзд короля Карла та формально, або приватно звернув йому увагу на меншинні справи.

В імени премієра відповів мін. Батлер, заявляючи, що Румунія все ще звязана меншинними договорами і булоб найкраще, щоб заклелення про нарушення тих договорів внести до Союзу Народів. Другу справу уряд візьме під увагу.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

Шушніґ не стане перед судом.

Німецькі офіційні кола заперечують поголоску, немов би канцлер Шушніґ мав стати перед судом у Ляйпціґу під закидом зради народу. Віденські поінформовані кола твердять що Міклес не виходить зі свого мешкання лише з власної волі

АВСТРІЙСЬКИЙ ЛЕҐІОН УВІЙДЕ НИНІ ДО ВІДНЯ.

1. квітня в полудне ввійде до Відня т. зв. австрійський леґіон, зорганізований в Німеччині з австрійських емігрантів націонал-соціялістів.

—o—

ред незаконними, одначе правосильними рішеннями адміністраційних урядів". Початок відчиту в год. 18. Тогож дня від год. 18.10 виступ мужеського хору філії Т-ва „Просвіти" в Кошицях під управою Осипа Яроша.

— **Конфіската повісти Галини Журби.** Львівське городське староство сконфіскувало II-ий том повісти Галини Журби п. н. „Революція йде".

— **Понад 20.000 Служб Божих** відправив за 57 років священства о. М. Ній з Отави в Канаді, який святкував недавно роковини своїх 82-уродин.

— **Україніка.** Німецький щоденник у Черніівцях „Дойче Тагеспост" з 31. м. м. (ч. 4211) помістив замітку про діяльність „Рідної Школи".

— **Релігійне життя по селах у СССР.** „Комсомольска Правда" з 1. м. м. пише, що в селі Агаяшина в околиці Смоленська священник охрестив одного дня 18 дітей у віці від одного року до 15 літ і то за згодою батьків. Підчас хрещення відчитував уступи з евангелія, які зробили на присутніх сильне враження. Кореспондент згаданого часопису запевняє, що священники мають великі впливи на селах.

— **Костел у Славську** будуть будувати поляки і вже закупили площу і камінь. Дерево жертвувала фірма „Брати Гредлі" та архиєпископ Твардовський.

— **До табору в Березі Картуській** вислала влада Мотля Гольдберга з Люблина, заступника голови мясної біржі і найбільшого гуртівника мясом Відермана. Крім того люблинська поліція перевела масові арештування між спекулянтами т. зв. „чорної біржі" у звязку з викритими спекуляціями.

— **Пріма-апрілісовий буревій над Львовом.** У пятницю 1. ц. м. зірвалася у Львові буря з вітром та громами, яка спричинила в ріжних місцях шкоди. При вул. Курковій завалився місток при будові каналу, до якого впала 70-літня М. Сотоцька. Старушку витягнули з 5-метрової ями пожежники. При вул. Янівській ч. 34 завалився від вітру кусень муру і цеглы зоранили двох мужчин. При вул. Гетьманській бляхівка, що нею кинув вітер, розбила голову студентові Т. Вількосевичові. В багатьох місцях мусіли внаслідок зливи припинити на якийсь час комунікацію. Найкращий пріма-апрілісовий жарт зладила сама природа.

— **Грабіж золота на 200.000 зол.** В ночі з 31. м. м. на 1. квітня ц. р. шістьох замаскованих бандитів з револьверами в руках вломилося до помешкання аптики „Під Львом" І. Райха в Гарвові. Бандити стероризували присутніх і забрали з помешкання золото та біжутерію вартости 200.000 зол. Поліцію повідомлено про напад щойно рано.

— **Львівська хроніка.** В ресторані „Під зеркалом" при вул. Коперника застрілився в четвер 31. м. м. коло 10. год. вечора з револьверу Франц Орель, комиярський челядник. Орель відвідував зі своїм товаришем ріжні ресторани і в кожнім з них пив пиво та інші алькогольні напитки. Коли вже був під гумором, заявив товаришеві, що застрілиться, бо родинні відносини дуже погані. Так теж сталося. Лікар ствердив лише смерть Ореля і доручив відвезти його тіло до інституту судової медицини. — З хати К. Кулика при вул. Поперечній вийшла 16-літня служниця Степанія Батицк ще 30. м. м. і дотепер не вернулася до дому. — У млині Едліна при вул. Янівській машина відтяла два пальці і пяту робітникові Антонові Желінському. Раненого відвезли до шпиталю обезпечальні. В лазні при вул. Котлярській ч. 6. померла нагло за удар серця 60-літня Ева Недобас з Підлісок Малих пов. Львів. — У Сари Фрайлїх поліція арештувала злодійську ватагу: Е. Сурового, його любку Г. Ожеховську та Моріца Курца, за якими шукала від довшого часу за їх касові вломи в Золочеві, Станиславові, Самборі і Раві Руській. Арештованих відвела поліція до Золочева.

— **Повісився зі страху перед родичами.** В Басівці к. Львова повісився в середу вечором 18-літній Йосиф Рончковський, син тамошнього господаря. Причиною самогубства був страх перед батьківською карою за знущання над худобою.

— **Граната розірвала дитину.** 10-літня Анастазія Купницька у Тернополі бавилася з 8-літ. сестричкою і 6-літнім братчиком. Підчас забави знайшла вона у підвалинах пивниці німецьку ручну гранату зі запальником. Дитина стала маніпулювати і спричинила вибух, який убив її на місці та важко поранив її дитину.

— **Страйки.** У Дрогобичі зліквідовано страйк 80-ох безробітних, що їм дала працю міська управа; страйкарів усунула поліція. — У 70-ох фабриках пуделок у Лодзі зліквідовано страйк; робітникам підвищено заробітки на 5 proc.

— **Убивство у вязниці.** У дрогобицькій вязниці трапилася така подія: У вязничній келії сидів 28-літній Теодор Слаби з Ряшева, засуджений на 10 літ. Зі Слабим сидів у тій самій келії 26-літній Антін Панківський із Перемишля, засуджений на досмертню вязницю. Між обома вязнями вибухла суперечка, підчас якої Панківський вирвав дошку з причі і вдарив нею Слабого двічі по голові. Непритомного Слабого відвезли до лічниці, в якій він помер.

— **Варшаві грозить страйк фризієрів.** Частина варшавських фризієрів домагається збірної умови, 8-годинного дня праці, окремих додатків у передсвяточнім часі і т. і. Якщо їх домагань не приймуть, фризієри заповідають страйк, який мав би вже відбутися в найближчий тиждень.

— **Череп зперед кількох тисяч літ** відкопали робітники, що працюють над спортовим стадіоном у Гдині; віддали його до місцевого міського музею.

— **300 медведів у Польщі.** В останніх часах сильно впало число медведів у Польщі. Як обчислюють, є тепер усього 300 медведів, які перебувають головно у східніх Карпатах.

— **Прегарні плоскорізьби і малюнки зперед 5.000 літ** відкрила італійська наукова експедиція на стінах гори Абагег під Карора в північній Еритреї. На плоскорізьбі є здебільша звірята: газелі, дики, вівці та осли і сцени битв та полювання людей. В печерах найшли теж камінне приладдя з передісторичних часів.

— **Гидроплян зі залогою** упав до моря підчас великих маневрів американської фльоти Злучених Держав 300 км. на схід від гавайського острова Кагу. Зпоміж 7-ох осіб залоги вдалося врятувати двох важко ранених летунів, 5 інших членів залоги затонуло разом з літаком.

— **Трагічні наслідки будівельних катастроф.** З невияснених причин вибух один з набоїв підчас будови дороги в Югославії. Від вибуху обсунулися великі звалища землі і придавили кільканацять робітників. Три особи згинуло, три важко ранені, а число лекше ранених дуже велике. У Блекпуль в Англії завалився підчас будови будинок касина. Під звалищами згинуло трьох робітників, два легко ранені.

— **Вивезли архів Другого Інтернаціоналу.** Трьома літаками вивезли з Праги до Франції і Бельгії архів II Інтернаціоналу. Після того, як німецьке військо заняло Австрію, Прага перестала бути безпечним захистом для тієї соціялістичної організації.

— **500.000 американців живе в самоходах.** Згідно зі статистикою, яку оце проголосили у Вашингтоні, в Злучених Державах живе під цю пору 500.000 тисяч осіб майже постійно у самоходах. Вони переносяться з місця на місце і не мають ніде сталого мешкання.

— **Успішну акцію у збросніі батьківщини** веде молодь у Фінляндії. В „тижні оборонности держави" кількасот студентів і шкільна молодь переводила м. ін. масово збірку старого заліза: в двох перших днях зібрали понад 500 тон старого заліза. Академічна молодь задумує закупити за зібрані гроші літаки для студентських організацій.

— **Віллі для робітників.** Німецький фронт праці приступив до реалізації велитенської будівельної програми зі сумою 1 міліярда марок. Ця програма передбачує в першій черзі будову мешкальних кольоній і малих віль для робітників. Данціг підготовляє помешкання для великої кількости дітей з Австрії, що в найближчому часі приїде на відпочинок. Найбільше дітей приїде в серпні і в вересні ц. р.

— **Дальша підтримка подруж у Німеччині.** Державний підсекретар міністерства фінансів Німеччини повідомив представників преси про заходи уряду збільшити природній приріст у Німеччині. Отже уряд устійнив місячний контингент позичок для молодих подруж на 15.000 марок. Пересічна висота позички сягає 700—1.000 марок. Вищі позички даватимуть молодій жінці, яка походить з родини з багатьома дітьми. Молодому чоловікові, який працює в рільному або лісному господарстві без перерви від закінчення шкіл, сплату позички відсувають на 5 років без відсотків, а по дальших 5-ох роках праці в цьому господарстві позичку дарують взагалі. Батьки, які мають найменше четверо дітей нижче 16 років, дістають одноразові підмоги. Від 1. жовтня 1937. р. уряд дає теж по 10 марок постійної підмоги на кожну дитину родинам, які мають багато дітей. Ці підмоги поширили від 13. березня ц. р. Якщо батько родини не має доходу більше ніж 8.000 марок річно, буде діставати від 1. квітня ц. р. 10 марок за третю і четверту дитину і по 20 марок за пяту і дальшу дитину. Крім того уряд дає стипендії дітям батьків, які мають багато дітей.

— **Акція тайної радіостації проти Блюма.** Велику сензацію в Парижі викликали емісії тайної радіостації, що виступає під назвою „національна радіостація". Ця радіостація виступала вже кількакратно проти уряду Блюма та політики „людового уряду". Розшуки поліції залишились без успіху.

— **Страшний буревій** лютував в околиці Фінмаркен у Швеції, де на морі згинуло 40 рибалок. Населення запевняє, що такого сильного буревію не було вже від 20-ти років. На побережжі Естонії лютувала теж сильна буря і змела до моря 5-ох рибалок, які з перекиненого човна схоронилися на ледовій кризі. Рятункова акція не дала ніяких вислідів. Велитенські шкоди заподіяв в останніх днях буревій у стейтах Арканзас, Оклягома і Місурі. Згинуло 24 особи і понад 200 осіб є ранених. У м. Колюмбії стейту Кензас завалився шкільний будинок і зранив 40 осіб.

—o—

З кіна.

КІНО ЕВРОПА: „ПЕРЛИ КОРОНИ".

У славному льондонському Тавер, колишній королівській резиденції, тепер музею королівських памяток провідники-сторожі вміють оповісти при ріжних експонатах відвідувачам їх історію: до кого вони належали і як переходили з рук до рук. Істнує окрема історія про перли, які находяться в короні англійської королеви. Королева Вікторія віднайшла раз у скриночці із подвійним дном чотири такі історичні перли; три інші, що належали до повної збірки — пропали.

Фільма, яку бачимо, оповідає історію самих перел від 16. віку аж до сучасної доби. Її написав відомий драматург Саша Гітрі, перебравши кілька головних роль. Інші ролі розділені теж між кількох артистів, що відтворюють ріжні постаті, щоб цим зазначити виразніші схожости деяких типів і подій. Ця фільма ще більш як „Роман шулера" відкриває незвичайне багатство авторської інвенції, де незвичайно яскраві історичні сцени та постаті чергуються із завагами автора, який оповідає історію перед своєю жінці. Саша Гітрі вміє поєднати природність і химерною фантазією. Те, що поодинокі особи говорять наперемінну, для історичної вірности

по французьки, англійськи та італійськи надає фільмі своєрідного чару. Італійська мова в устах папи, в якого кожне слово має незвичайну виразистість, не тільки природна, але й необхідна. Нема змоги навіть у довшій замітці переповісти хочби загально сюжет цієї пребагатої фільми, наскрізь оригінальної, де історія переплетена з анекдотою і поетичною фантазією дає картину, що нагадує в неодному „Тисяча й одну ніч", не втрачаючи своїх рис історичного документу. Саша Гітрі зі своєю жінкою Делібак і цілий ряд першорядних англійських та італійських артистів складаються на одну з тих фільм, яку не скоро забуваємо.

Дописи.

КОМАРНО.

Похорон бл. п. о. Адріяна Малиняка. Небуденною подією у Комарні був у днях 15. і 16. березня п. р. похорон бл. п. о. Адріяна Малиняка, б. сотрудника в Комарні, що помер в 27ім му році життя у львівському шпиталі. Громадянство Комарна занялось широ похороном і добровільно зложило на його кошти поверх 600 зол. за один день. Тисячний здвиг народу у дні 15. березня вийшов з хоругвами і духовенством на чолі за місто, де перебрали труну з авта, що привезло тлінні останки покійного зі Львова. На другий день (в середу) відбувся величавий похорон при участи 17 священиків, оркестри місцевого „Сокола" і мужеського хору та поверх 8000 людей з Комарна й околиці. Гарна сонячна днина причинилась чимало до цього величавого похорону, який був одночасно свого роду маніфестацією вдячности за працю покійного, що її він з'яв як священик і громадянин за час свого однорічного побуту в Комарні. Попрощали покійного в церкві: о. М. Бубняк, сусід з лемківських рідних сторін покійного, під церквою міщанин Андрій Калимон від міщанства Комарна та селян Холопів, де покійний займався щиро разом з міщанами Комарна будовою церкви. Величавий похід на цвинтар відбувся, як ще ніколи досі, в найкращому порядку. На цвинтарі промовляли ще над домовиною: м-р О. Утриско від усіх українських культурно-освітніх установ Комарна і товариші покійного о. Пришлякевич та інші. Щойно в год. 5.ій пополудні по відспіванню „Вічная Память" розійшлись учасники похорону домів у глибокому жалю по втраті зразкового священика та зразкового українського громадянина.

КОПИЧИНЦІ.

Повітовий Народній Зїзд УНДО. Дня 28.го лютого 1938 р. відбувся в Копичинцях Повітовий Народній Зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання при участь поверх 300 представників з окремих громад повіту. Нараду відкрив голова П. Н. К. м-р Олександер Зеленецький і покликав до Президії пп. м-ра Михайла Шалиовича, Степана Хамчука, Дмитра Швеця і дир. Василя Пешкала. Реферат про наше теперішнє політичне положення виголосив голова П. Н. К. м-р Олександер Зеленецький. Він склав звіт з Народнього Зїзду у Львові, відчитав ухвалені на ньому резолюції та закликав учасників Зїзду до творчої праці на всіх ділянках нашого національного життя і до консолідації усіх творчих сил нації, щоб відперти зорганізований наступ на наш нарід. М-р Михайло Шалиович, в організаційному рефераті вказував на потреби реорганізації партії, створення активних Комітетів в кожній громаді, на потребу поширення партійної преси, збірання партійних фондів та уруховлення Повітової Народньої Канцелярії для постійного контакту місцевих Комітетів чи мужів довір'я з повітовим партійним проводом. В дискусії забирали слово представники ріжних місцевостей повіту, які підкреслювали передусім потребу організованої оборони нашого народу і церкви. Промовці говорили про заборону українцям купувати землю на зліцитації, про обмежений оборот землі в так званій прикордонній полосі та про змушування українських селян змінювати обряд при купні землі. Говорили й про наші власні недомагання, страшніші для нас від ворожих наступів, а саме: партійну нетерпимість, мариотратство, поворот до пиятства, що нищить сільську молодь, зводить на манівці, велику смертність серед нашого народу і щораз менше число народин. Після дискусії Зїзд ухвалив резолюції, в яких закликає українське громадянство повіту до міжпартійного обєднання, до консолідації українських сил, щоб ніякі сторонні чинники не могли нас розбити на групи і захитати нашу національну єдність; до солідарної, організованої та безупинної праці на всіх відтинках нашого життя, спертої на вірі у власні сили; до того, щоб дати відпір наступові на нас через мобілізацію наших сил у всіх ділянках українського національного життя. В дальших резолюціях Повітовий Народній Зїзд ствердив, що закон про обмеження в обороті нерухомостями у прикордонній полосі кривдить українське автохтонне селянство й домагається тому зміни земельної політики та скасування цього закону і вкінці доручив Повітовому Народньому Комітетові перевести у найближчому часі організаційну працю в повіті та уруховити Повітову Народню Канцелярію в Копичинцях. На закінчення зібрані відспівали національний гимн.

СТАНИСЛАВІВ.

Загальні Збори „Народнього Дому". В неділю 27. березня п. р. відбулися Загальні Збори щадничо-кредитової кооперативи „Народній Дім", що гуртує у своїх рядах станиславівських ремісників і купців. Збори викликали велике заінтересовання, наслідком чого явилось на них коло 100 членів. Збори відкрив голова Надзірної Ради дир. С. Снігурович. Збори приняли до відома протокол з попередніх Зборів, що його відчитав п. Богдан Опарух. З черги дир. В. Когутяк відчитав звіт з ревізії РСУК і поревізійне письмо. Після того дир. С. Снігурович, як голова Надз. Ради, подав зібраним загальний перегляд праці кооперативи, підкреслюючи її постійний зріст, особливо в перших місяцях 1938 р. Далі дир. В. Когутяк здав дуже докладний звіт із діяльности кооперативи. З нього присутні довідались, що число членів кооперативи постійно зростає, що вказує на потребу станової кредитової установи для ремісників і купців. Особливо перші місяці цього року виказують показний напли́в членів, а подрібно представляється він так: при кінці 1937-го року було всіх членів 159. В січні 1938 р. вписалось 12 нових членів, в лютім 20, а до 19-го березня вписалось 15. Разом всіх членів по день Заг. Зборів є 206. Коли взяти на увагу, що кооператива відновила діяльність властиво щойно від вересня м. р., то кількість членів треба вважати за успіх. Обороти в минулому році осягнули квоту 80.444.12 зол. Дир. В. Когутяк подав теж, що обороти за перші два і пів місяця ц. р. осягнули квоту 95.746.80 зол. Порівнання цих двох оборотових квот виразно вказує на постійний зріст кооперативи. З черги Збори затвердили по короткій дискусії біланс за 1937 р. і уділили одноголосно абсолюторію Надзірній Раді. Одноголосно приняли теж зміну статуту, а саме: уділ з 5.— зол. підвищили до 25.— зол., а вписове з 1.— зол. до 5.— зол. В довшому звіті представник організаційного осередка, тобто Українбанку, дир. Шумський потвердив розвиток кооперативи й подав вказівки, як треба працювати надалі, щоб кооператива добула ще кращі осяги. На внесок комісії-матки вибрали нову Надзірну Раду в такому складі: пп. С. Снігурович, Д. Магогон, К. Ткачук, І. Головенко, О. Вишнівський, М. Тихонов і Б. Стебновський. Поважне й святочне враження на присутніх зробила присяга, що її склали усі члени Н. Ради, зараз після вибору. Вкінці Збори ухвалили одноголосно висоту кредиту для фізичного члена до 2000.— зол. і для правного до 8000.— зол. Висоту зобовязань кооперативи визначили до 200.000 зол. Одноголосно ухвалили теж буджет на 1938 р. По деяких запитах і вияснених в ріжних справах, предсідник дир. С. Снігурович закрив Збори.

Б. Л.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Свято неправди.

Не знаю звідки і якими дорогами прийшов до нас Пріма Апріліс. Але прийшов і тепер уже нема способу його викинути. Наші діди зовсім не знали про нього, наші внуки може не будуть знати, але ми і наші діти знають і повинуються йому. Нема ради — такий звичай. Треба на першого квітня людей дурити, то й дурять: діти батьків, ученики учителів, хлопці дівчат, а всіх загалом — редакції. В кожній газеті появляється щороку першоквітнева брехня, менше чи більше імовірна, менше чи більше цікава.

Скаже хтось: Чи треба на це аж Пріма Апрілісу? Адже люди дурять себе, мало того: оббріхують цілий божий рік! А часописи не пишуть видумок?!

Все це правда. Але тільки за першоквітневу брехню не потребують стидатися. І тому так широко розповсюднився звичай брехні на Пріма Апріліс.

Редакції мусять тоді, так сказатиб, обовязково здурити своїх читачів. Щороку кожна з них пише кілька дотепів чи неправдивих фактів і щороку обіцює собі зробити це ліпше на... другий рік.

— Ми цього року не мали часу. Робили на „галай-балай" і тому вийшло не дуже то зручно, але чекайте, на другий рік...

А як прийде цей другий рік, то тоді:

— Ми цього року не мали... (і читай як вище!).

Скільки разів ми казали собі в „Ділі", що зробимо в другім році щось такого, що „ну-ну" і такого великого „ну-ну" ще ні разу не придумали. Раз чи два рази було майже „ну-ну". Памятаю вступну статтю про залізницю Льондон — Київ — Багдад, яка мало не скінчилася інтервенцією наших земляків на еміґрації... інтервенцією в Льондоні, і друге — посвячення площі під театр у Львові, на яке вибрався неодин із наших читачів, а один із панотців приніс зі собою навіть і ризи.

Цілий рік вимагають від мене веселого фейлетону, тільки на першого квітня я йду в кут. Перше слово в справах гумору перебирають усі статтейні, новинні та великофейлетонні риби і починається. Спершу паде кільканацять (скромно беручи!) грандіозних проєктів: вступна стаття, кілька телеграм, фейлетон малий і великий та кілька новинок. Потім, коли вже треба точніше спрецизувати плян — відпадає вступна і один фейлетон. А вкінці, коли вже треба реалізувати — лишається одна телеграма і дві новинки і то... суміні..:

Возьмім останнє „Діло":

Телеграма про автономію для українців у Румунії... Чи можна бодай кутком уст усміхнутися?! Коли хтось і дасть віру цій телеграмі, то подумає: „Певно завтра-позавтрі війна буде"; загризеться перспективою відступів, наступів і позиційних боїв. Колиж хтось не повірить, то також засумується: „Поляки в Чехії скорше дібються автономії, бо є кому за ними постояти"...

Новинка про зміну власника фірми Бізанц-Пікавс... Коли прочитають її теперішні власники зморщать чола: „Можуть собі люди подумати, що ми банкротуємо". Колиж прочитають наші громадяни — скажуть: „Шкода! Так приємно було там зайти!..."

Третя брехня: б. совітський дипльомат Бутенко буде говорити в радіо про Україну... Чи не сумно!.. Треба аж крови на сходах, покиненого авта, вічної втечі з Букарешту і небезпеки смерти, щоби хтось міг сказати світові кілька слів про Україну..

Випадалоб на кінець сказати і про „Відгуки дня". Отже вони від початку до кінця зовсім не першоквітневі, а направду живцем узяті з життя. І тому може ще більше сумні, як усе інше.

Але... Шановні Читачі! Прошу будьте терпеливі! На другий рік ми зробимо щось такого, що „ну-ну", бо цього року ми не мали... (глядя як вище!)

Галактіон Чіпка

Спортові новинки.

Україна—Корона. Перший мистецький метч України відбудеться вже цієї неділі в Самборі. Противником України буде тамошня Корона, яка займає третє місце від кінця, значить теоретично повинна вона бути одною з найслабших дружин округи. Зважившщи, що Україна перемогла Домб і що Погонь осягнула з тою рутинованою дружиною ледви нерішений вислід 1:1, можна вважати Україну найкращою дружиною О. Л. Хоч у цьому випадку теоретичні міркування не дуже далекі від правди, проте Україна матиме чимало праці на самбірській грищі. Корони не можуть на її грищі легковажити навіть найсильніші дружини. Тому грачі чорно-червоних повинні вложити максимум енергії та амбіції і доказати, що порівнання Україна—Домб 2:1, яке випадає в користь України — зовсім слушне.

Намагалися перекупити суддю Сапока, який суддював метч Русь—КАЦ. Головним інспіратором афери був КАЦ, який вислав у Кошицях до вагону, яким їхав суддя, Аркада Регеція-ого, члена ЧСК. Кошиці, що є одночасно секретарем підкарпатської дивізії. Регеці переконував суддю, що Кошиці мають 80.000 мешканців і що там придався би ліговий клюб. Дипльоматичного секретаря суддя Сапок лишив в Ужгороді підчас метчу і показав його виділови Руси. Взагалі на Закарпатті починають цього року дїятися якісь дивні містерії у спорті.

Театри.

Великий Театр:

Субота 2. IV. год. 7.30 „При меті"
Неділя 3. IV. год. 12 впол. IX. симф. концерт Львівської Фільгармонії; год. 3.30 попол. „Доньгоо Тоска", год. 7.30 веч. „При меті".

Театр Ріжнородностей:

Субота 2. IV. год. 7.30 веч. „Подружжя, яких мало".
Неділя 3. IV. год. 3.30 „Ми були молоді" (для молоді недоростень); год. 7.30 „Подружжя, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДОЛИНА:
2. IV. Орлеонь
3. IV. Орфей у пеклі.
4. IV. Під куратeлею.
5. IV. Процес Мері Деген.
6. IV. Лісова Пісня.
З Долини іде театр до Рожнятова, Брошнева, Калуша. Святкуватиме у Станиславові.

Український Народній Театр ім. М. Садовського:

МОНАСТИРИСЬКА:
2. IV. Маруся Богуславка.
3. IV. Гетьман Полуботок.
4. IV. Супружий меч.
5. IV. Мазепа.

БУЧАЧ:
6. IV. Пісня Бескиду.
7. IV. Гетьман Полуботок.
8. IV. Мазепа.

КІНА.

АПОЛЬО: „Дівчина шукає кохання".
АТЛЯНТИК: „Герой наших днів" (Еролъ Флін, Джоан Бльонделъ).
БАЛТИК: „Герої моря".
ВАНДА: „Пенні"; „Аннаполіс".
ГРАЖИНА: „Косцюшко під Рацлавицями".
ЕВРОПА: „Перли корони" (Шаша Ґітрі).
КАСІНО: „Пірати".
КОПЕРНИК: „Шеф розвідки" з Конрадом Файдтом.
МАРУСЕНЬКА: „Таємне промання". „Самітний дім".
МЕТРО: „Благословенна земля".
МІРАЖ: „Йошівара".
МУЗА: „Коли ти залюблена".
ПАКС: „Остання сальва".
ПАЛЯС: „Де Де" муз. комедія (з Даніелею Даріє та Альбером Прежан).
РАЙ: „Обожана" з Мартою Еґерт.
РІЯЛЬТО: „Несподівана година".
СВІТ: „Варвара Радивилівна"; „Не мала баба клопоту".
СТИЛЕВЕ: „Буревій" і ревія.
ТОН: „Стрілець із Бенгалі", „Боротьба за золоті поля".
УТІХА: „Магічний ключ" і ревія.
ХИМЕРА: „Танок щастя та розпуки" з Ліл. Гарвей.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Австрія — Грац; Клягенфурт".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
Росія та Сибір".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 2 квітня 1938.

6.15—8.00 Раніщня авдиція. 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки. 11.40 Моцарт: Серенада, пл.. 12.03 Полуднева авдиція. 13.45 Концерт банкеть. 15.20 Технічна скринька. 15.30 Господарські вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: 16.15 Концерт солістів: Легка музика, сопран, форт., 17.50 Наша програма, 18.00, 18.50 Спорт. 18.10 Камер. музика: скрипка, ільтінка, 18.35 19.50 Актуальна гутірка, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Авд. для дітей; Гутірка про Міцкевича, 20.00 Розр. концерт. орх., тенор, два форт., у перерві в год. 20.45 Веч. денник, Актуальна гутірка, 21.45 Два монольоги Січ.Ельтона, 22.00 Оркестра, 22.50 Останні вістки, 23.00 Легка музика з пл.

Неділя, 3. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.30 Хлоб. скринька; 8.40 Кетельбі, пл.; **8.50 Коза в селянських господарствах, в українській мові виг. інж. Доберчук;** 10.30 Верді „Травіята" оп. в скороченні, трансм. з Мілана; 12.03 Симф. поранок, муж. хор і орх.; 13.00 Карикатурист про карикатуру; 13.10 Фрагм. зі „Вирубаного ходника". Моріінека; 13.30 Мельодії Кувшинна та Поморя, муж. хор. скрипка; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів; Музика з пл., Ручна праця на малорільнім господарстві. Що помагає передбачити погоду; 15.45 Спогад про Ал. Сверчинського; 16.05 Музика з пл.; 16.25 „Амор" попурій день Сагари; 16.45 Трансм. з Білгороду: Метч Польща — Югославія; 17.15 Народні оркесьні пісні, сопр., барит., форт.; 17.40 Орх., спів, у перерві в год. 18.30 Хвилина бюра студій; 19.25 Славні віртуози: скрипка, Дж. Мек Кормік тенор, з пл.; 19.35 Трицятьліття театру й хору в Збоїськах; 20.00 „Домик із карт" фрагм. з муз. комедії Ґраніхштедтена; 20.35 21.00 Спорт; 20.50 Веч. денник; 21.15 „Та йой" весела авд.; 22.00 Найгарніші пісні Монюшка, сопран, мецосопран, форт.; 22.20 Форт. речіталь; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Легка музика з пл.

Понеділок, 4. квітня 1938.

6.15—8.00 Раніщня авдиція; 11.15 Для шкіл: Як учаться хлопці в ремісничій школі, гутірка, хор; 11.40 А. Тансман: Суїта, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Суїти з пл.; 14.30 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю; 16.15 Концерт військ. орх.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Сила електричности; 17.15 Камер. концерт; 17.50 1850 Спорт; 18.10 Худобячий гедз і як його поборювати; 18.20 Із французької музики, пл.; 18.35 „Косцюшко у Львові" спогад; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Військова авдиція; 19.30 Дискусія: Село й місто; 20.00 Розр. концерт: орх., спів, форт., гармонійка; у перерві в год. 20.45 Веч. денник і акт. гутірка; 21.40 Літер. новини; 22.00 Симф. концерт; 22.50 Останні вістки; 23.00—23.30 Легка музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 2. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика. 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні. БУДАПЕШТ 17.30 Два форт., 19.30, 20.00 Циг. музика. 20.50, 21.00, 22.00 Симф. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Спів форт., акордеон, травтоніюм, КОШИЦІ 14.00. 18.50 Вістки. 18.00 Трансм. з Хусту Ю. Грім „Голодний" песа, КЕНІҐСБЕРҐ 20.00, 21.00 „Палестраіт" оп. Міскера, ЛІЛЬ 20.30, 21.00, 22.00 „Країна усміху" оп. Легара МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 „Аїда" оп. Верді, ПРАГА 12.35 Військ. орх., 20.50, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Танц. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 20.15 Пісні. 20.30, 21.00 Театр Уяви. 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИМ 15.00 „Проверпіна" оп. Біанкі, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Розр. мельодії; СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 19.15 Скрипка.

Неділя, 3. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Секстет, 20.00 21.00 Орх. хор, тенор, клявесин; БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. пісні й танки; БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 22.00 „Жидівка" оп. Галеві; БУДАПЕШТ 12.30 19.00 Орх. концерт, 17.30 18.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 15.00 Для дітей, 15.30 Камер. концерт квартету 19.10 Нар. пісні, 20.00 Концерт: орх., Баер сопр., Боршош тенор; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Казка для дітей, 14.30 15.00 Нар. музика з дальньої Австрії; КОШИЦІ 18.00 Театр Уяви; МІЛЯНО 17.00 18.00 19.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Лє едуканде ді Сен Кир" муз. комедія Венеціяна; ПРАГА 15.30 Орх., 19.10 Хор, 22.35 Джез, РАДІО ПАРІ 18.40 Сольо на обою, 19.00 Спевка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Льоренцаціо" лір. драма Місета; РИМ 17.00 18.00 Розр. музика, 20.00 „Сумерк богів" оп. Вагнера; СОФІЯ 19.00 Пісеньки, 20.00 20.45 Хор, 21.30 Спів; ФЛЬОРЕНЦІЯ 16.30 18.00 19.00 „Масковий баль" оп. Верді; ФРАНКФУРТ 20.00 21.00 „Козі фан туте" оп. Моцарта.

Понеділок, 4. квітня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Концерт хору, 20.00 Орх. концерт, 21.00 Танц. музика; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера; БУДАПЕШТ 12.05 Спів, скрипка, 17.00 Спів, 19.00 Нар. пісні, у супр. циг. орх.; ВІДЕНЬ 17.30 Дрібні твори вел. мистців, 18.00 Вес. авд., 19.10 Тисяча тактів по віденськи, 20.00 21.00 Лісами й левадами, розр. концерт, симф. орх., хор, солісти; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 21.00 Бетовенівський концерт; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 20.30 Орх., 21.00 Вок.-інстр. концерт, 22.10 Скрипка; ПРАГА 12.35 Концерт; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Евріянте" оп. Вебера; РИМ 17.15 Скрипка, 20.30 Розр. музика, 22.05 Комедія Б. Шова.

БІРЖА.

Львів, 1. квітня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·97 89·50, Доляри американські 5·29·50, 5·27·00 Доляри канад. 5·27·00—5·24·50. Фльорени гол. 294·54—292·50. Франки фр. 16·54—16·04. Франки швайцарські 122·05—121·25, Фунти англ. 26·42—26·26. Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 15·50—14·20 Кор. дан. 117·20—117·05 Кор. норв. 132·73—131·75, Корони шв. 136·19—135·20. Ліри італ. 23·20—22·60, Марки фінлянд. 11·69—11·25, Марки нім. 102·00 — 98·00 Шилінги австр. 89·00—84·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 112·00 — 108·00

Акції.

Банк Польський 111·25 Цукор. 35·00 Вуголь 30·50, 28·50, Ліпьноп 65·25. Можеїв 13·50, Островець 53·50, Стараховичі 38·25, 36·75, Габербуш 44·00.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·50, 65·50, 3 інв 1 ем. 81·00 серія пенот. 3 поз. інв. 2 ем 80·00, серія пенот. 5. конверс. 70·50 прем дол. 40·75, 4 консол. 65·50

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 1. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. ольок. без оп. 3·45 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 3·51 зол.
молоко 18—19 сот.
(яйця копа) 3·00 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана, на яйця звишкова.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори кооп. „Базар" у Львові відбудуться в неділю 3. квітня 1938. в год. 10. рано в домівці РСУК вул. Технічна 1. Впродовж Зборів великий показ весняних товарів. 713

КУПНО-ПРОДАЖ

ХМЕЛЕВІ ПЛЯНТАЦІЇ! Чеські граци оказійно продає Рейчнер, Леґіонів 37. 546 1-7

ГОДИННИКИ, біжутерію, столове сріблo, плитери, кришталі, найдешевше купиш. Панцер, Ринок 23. 4-15

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДИЙ адвокат шукає місця в адвокатській канцелярії. Умовини скромні. Зголошення до „Діла" під „Адвокат". 707 1-1

РІЖНІ

УКРАЇНСЬКА ПРАЛЬНЯ І ФАРБАРНЯ повідомляє П. Т. Клієнтів, що в цьому сезоні обнижила ціни на 50% на всіляку роботу; прання комірчика 10 сот. Марія Процикова, Вірменська 14. 528 5-5

ДИТЯЧІ візки від 18.— зол. та всілякі репарації, ціна конкуренційна, поручає фірма Кік, Львів, Жовківська 17. 571 1-6

КОВДРИ вовняні пухові найдешевше виробня Романова, Гродзіцьких 4 (побіч Ринку). 520а 7-7

ФРАНЦІШОК ҐЛЯСҐАЛЬ — упр. тех. дентист тепер Львів. Пасаж Гавсмана 7. 375 20-30

Я ПРИВЕЗЛА найновіші роди ґаттy до суконь. КОЗЛОВСЬКА, Академічна 22, I. п. тел.: 235-48. Шкільні шити всяких родів. 5/22 2-0

ЗА 1 ЗОЛ. переробляє капелюхи жіночі, мужеські, за **2 зол.** прасує мужеські убрання, нацує, направляє гардеробу жіночу і мужеську. Коперника 26 (в подвірю). 395 20-20

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на наймодніші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 672 4-2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛЯБОРАТОРІЯ ЛІКАРСЬКА
аналізи хемічні, серольогічні і бактеріольогічні
Д-ра А. Лібесмана
перенесена у Станиславові до дому п. Д-ра Ціфера, вул. Голуховського 26

ОГОЛОШЕННЯ.

XXIV. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНАРІВ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО відбудуться 30. квітня 1938 в льокалі Банку у Львові, при вул. Словацького 14. I. в год. 11-ій.

Порядок нарад:

1) Відкриття і вибір Председника Загальних Зборів.
2) Звіт Надзірної Ради з діяльности і стану Банку за рік 1937, затвердження звіту, білянсу, як також рахунку втрат і дисків за рік 1937 та уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку.
3) Розділ зиску.
4) Вибір 4 членів Надзірної Ради на місце тих, що уступили.
5) Внесення згідно з § 67. статуту.

До участи в Загальних Зборах уповажнені ті акціонарі, що на підставі § 60 статуту зложать у касі Банку найпізніше 7 днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законом. Уповажнені до вступу на Збори дістануть леґітимації.

Акціонарі, які репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше 14 днів перед Загальними Зборами зголосити додаткові справи до порядку нарад.

Львів, 28. березня 1938

ДИРЕКЦІЯ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Акційної Спілки у Львові.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.